Бутун дунё пролетарлари, бирлашинг!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 199 (4894).
4 СЕНТЯБРЬ 1982 й., ШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

СССР 60 ЙИЛЛИГИГА — 60 ЗАРБДОР ҲАФТАЛИК

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ШАХДАМ ОДИМЛАРИ

ТАШАББУС АСОСИДА

Шаҳар пассажир автотранспорти ишлаб чиқариш Бош бошқармасига қарашли 3-автопарк коллективи СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига бошланган Бутуниттифоқ социалистик мусобақада актив иштирок этмоқда. Ўзаро социалистик мусобақанинг яхши йўлга қўйилганлиги туфайли коллективда илғорлар сафи ортиб бормоқда. А. Азизхўжаев, Ҳ. Исматуллаев, Ҳ. Эшонхўжаевлар зарбдор ҳафталиклар ғолиби бўлишмоқда. Бу ҳайдовчилар кунлик ишлаб чиқариш нормаларини ошириб бажаришдагина эмас, йўловчиларга хизмат кўрсатиш маданиятини яхшилаш борасида ҳам ҳамкасбларига ўрнак кўрсатишмоқда.

Яқинда ҳайдовчилардан С. Халилов, Т. Миржалилов, К. Мирбосвлар.—жами 60 киши Тошкентнинг 2000 йиллик юбилей кунигача 3 йиллик планни бажариш ташаббусини кўтариб чиқди. Эндиликда бу азаматлар кунлик нормаларини 110—115 процентдан адо этиб, шаҳарликларга намунали хизмат кўрсатишмоқда.

ЭРТАГА—НЕФТЬ ВА ГАЗ САНОАТИ ХОДИМЛАРИ КУНИ

Шаҳримиздаги «Ташгазаппарат» заводининг коллективи анъанавий байрам — нефть ва газ саноати ходимлари кунини меҳнатда катта ютуқлар билан нишонламоқда. Бу ерда план топшириқлари ўз вақтида адо этиляпти.

СУРАТДА: корхона газ плиталари йиғиш цехининг пешқадамларидан мастер Любовь Ширская ва слесарь Даврон Турсунов ўртоқлар. Бу ишчилар сменаойлик топшириқларини мунтазам 120-130 процент адо этадилар.

М. Нуриддинов фотоси.

ИЛҒОРЛАР ҒАЙРАТИ

Шу кунларда «Подъёмник» заводининг 1-цехи коллективи буюк мамлакатимизнинг муборак 60 йиллик юбилейини муносиб туҳфалар билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқда. Бу цехда беш йилликда ўн йиллик планни бажариш ҳаракатининг ташаббускорларидан бири В. Бочков меҳнат қилади. Айни пайтда ана шу илғор ишчининг издошлари цех бўйича кўпчиликни ташкил этади. Цехнинг 15 нафар ишчиси 1985 йилгача ўн иккинчи беш йилликнинг план-топшириқларини бажариш учун курашмоқда.

Ишчиларимизнинг шижоаткорлигига ташаббус ёрдам берди.— дейди цех бошлиғи Л. Иоффе. — Буюк мамлакатимизнинг муборак 60 йиллик юбилейигача бу хайрли ташаббусга қўшилиб меҳнат қилаётган ишчиларимиз сонини 50 нафарга етказишни мўлжалламоқдамиз. Цехимизда осма кранлар учун 300 хилдан ортиқ деталлар тайёрланади. Ойлик планларини мунтазам ортиғи билан бажариб келяпмиз. Цехимиз йиллик планни муддатидан 2 ой олдин бажариш учун курашмоқда. Ҳозирги кунда эса 130 ишчининг 80 нафари октябрь-ноябрь ойлари ҳисобига маҳсулот топширмоқда.

тонгги газеталарда

▲ «Яхши, турли-туман товарларни кўпроқ ишлаб чиқарайлик» — «Правда» газетасининг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

▲ Учишни бошқариш маркази хабар беради: Анатолий Березовой билан Валентин Лебедев «Салют-7» илмий станциясида 17-иш ҳафтасини бошладилар.

Космонавтлар ўтган кунлар мобайнида ер табиий ресурсларини тадқиқ этиш ва атроф-муҳитни ўрганиш кенг программаси доирасида навбатдаги экспериментлар туркумини бажардилар, станцияда бир қанча профилактик тадбирлар ўтказдилар.

Кеча орбитал комплекс экипажи илмий аппаратларни бўлғуси ишларга тайёрлади.

Комплекс ичидаги системалар нормал ишлаб турибди.

Космонавтлар Березовой ва Лебедев ўртоқлар соғлом ва ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

«Ғунча»га диплом

Кичкинтойлар журнали— «Ғунча» редакциясига Москвадан хушхабар келди. Унда маълум қилинишича 1980 —81 йиллар мобайнида нашр қилинган журналларнинг Бутуниттифоқ конкурсида қатнашган «Ғунча» Иттифоқимизда машҳур бўлган «Знамя», «Октябрь», «Знание сила», «Пионер» журналлари қатори учинчи даражали диплом билан тақдирланган.

Журнални бадиий безаги ва полиграфик жиҳатдан сифатли ишланганини учун «Ғунча» ана шундай ютуққа эришди.

Ҳозир унинг ўқувчилари сони ярим миллиондан ошиб кетди. Журнални полиграфик жиҳатдан сифатли нашр этгани учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси ҳам Бутуниттифоқ конкурсининг учинчи даражали диплома билан мукофотланди.

ҚАНОТЛИ МАШИНАЛАР ИЖОДКОРЛАРИНИНГ БАЙРАМИ

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи ўзининг эллик йиллигини нишонламоқда. Бу машҳур корхонанинг тарихи совет авиациясининг қарор топиши ва ривожланиши билан чамбарчас боғланган. Ўзбекистонлик самолётсозларнинг қўллари билан тайёрланган қанотли машиналарнинг трассалари мамлакатнинг бепоён кенгликлари узра, планетадаги барча қитъалар ва океанлар узра ўтган.

3 сентябрь куни бўлиб ўтган тантанали мажлис Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг 50 йиллигига бағишланди. Авиасозларнинг байрамона безатилган маданият ва техника саройида бирлашманинг ва Ўзбекистон пойтахтидаги бошқа корхоналарнинг ходимлари, партия, совет, жамоат ташкилотларининг вакиллари, қардош республикалардан келган меҳмонлар йиғилдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан тантанали мажлиснинг фахрий президиумига сайланади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовга сўз берилади. Ш. Р. Рашидов Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг ажойиб коллективини Ватаннинг юксак мукофоти — Ленин ордени билан тақдирланганлиги муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан кизғин ва самимий муборакбод этади.

Бирлашманинг эллик йиллиги ва унинг Ленин ордени билан мукофотланганлиги шонли бир пайтда, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги, мамлакатимиз меҳнаткашларининг тақдирини белгилаб берган тарихий воқеа нишонланадиган йилга тўғри келди. Мамлакатдаги элликдан кўпроқ миллат ва элат намояндалари фидокорона меҳнат қилаётган бирлашманинг кундалик ҳаёти халқлар ленинча дўстлиги ҳаётбахш кучининг яққол далилидир.

Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси — илғор технология билан таъминланган, ишлаб чиқариши юксак техникавий ва маданий даражада бўлган замонавий корхонадир. Коллектив барқарор юксак кўрсаткичларга эришиб, авиация техникаси ишлаб чиқариш юзасидан давлат планлари ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли уддаламоқда. КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати, шахсан КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев бирлашмага доимо эътибор бериб келмоқдалар.

Коммунистлар шонли ишларнинг ташаббускорлари, ишда фидокорлик намунаси бўлмоқдалар. Улар аҳил коллективнинг ҳақиқий ўзагидир. Улар ҳамиша ва ҳар ишда, даставвал эса меҳнатда ғайрат-шижоат, уюшқоқлик ва юксак интизом намуналарини кўрсатмоқдалар, ғоят муҳим ишлаб чиқариш масалалари ва социал масалаларни моҳирлик билан ҳал этмоқдалар, кишиларни коммунистик онглилик руҳида тарбияламоқдалар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони йиғувчи слесарь Назрулла Маннопов, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони йиғувчи-парчинловчи Таисия Григорьевна Павлова, СССР Олий Советининг депутати электриклар бригадири Тамара Дмитриевна Маклеева, ишчи Мастура Ёқубова, фрезерчилар бригадири Иван Михайлович Басанец, токарь Владимир Васильевич Веко, йиғувчи слесарлар бригадири Аҳмаджон Бобожонов, фрезерчи Альбина Девятова, токарь Владимир Тўйчиевич Одилов, авиатехник Михаил Николаевич Рошчин, парчинловчилар бригадири Валерий Иванович Кияшченко, цех бошлиғи Баҳодир Самиғович Шамсиев, инженер-конструктор Рустам Ахрорхўжаев, технология бюросининг бошлиғи Петр Андреевич Титков, инженер-технолог Рустам Ирисматович Абдураззоқов ва бошқа кўпгина кишилар ўзларининг ажойиб ишлари билан катта шуҳрат қозондилар. Уларнинг ҳаммасини тилга олиб ўтишнинг имкони йўқ. Илғорларнинг билимлари ва ғайрат-шижоати, уларнинг ташаббуси ва ижодкорлиги юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларида мужассамлашмоқда, бирлашманинг барча меҳнаткашлари тенглашаётган ёрқин маънавий мезон бўлиб қолмоқда.

Мана шуларнинг ҳаммаси бирлашма коллективининг аниқ-пухта ва аҳил ишлашига имкон бермоқда. Унинчи беш йиллик шараф билан бажарилди. Самолётсозлар ўн биринчи беш йилликда ҳам вақтдан ўзиб меҳнат қилмоқдалар. Коммунистик партия уларнинг меҳнатига муносиб баҳо берди. Бирлашма ходимларидан кўп киши Ватаннинг юксак мукофотлари билан тақдирланди.

Республика оғир саноатининг байроқдори бўлган бирлашма коллективи Ўзбекистонга учинчи Ленин ордени топширилиши муносабати билан ўтказилган тантана кунлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми ва Министрлар Советининг республиканинг барча меҳнаткашларига қилган мурожаатига жавобан қабул этилган қўшимча социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарди.

КПСС XXVI съезди, ўртоқ Л. И. Брежнев яқинда Ўзбекистонда бўлган вақтида республика меҳнаткашлари олдига катта вазифалар қўйдилар. Ўтган бир йилу саккиз ой мобайнидаги иш якунлари Ўзбекистон ССРнинг экономикаси юксак суръатлар билан ривожланаётганлигини кўрсатди. Саноат ишлаб чиқариши ўсмоқда, капитал қурилиш планлари бажарилмоқда. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг муваффақиятлари қувонтирмоқда. Халқ фаровонлиги йил сайин ошиб бормоқда. КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қабул қилган Озиқ-овқат программасини амалга ошириш борасида ғоят катта ишлар авж олдириб юборилди.

Бирлашма коллективи халқлар дўстлиги ва қардошлиги шаҳри, мардлик шаҳри, ўзининг шонли 2000 йиллигини кутиб олишга ҳозирлик кўраётган дунёдаги энг қадимий шаҳарлардан бири Тошкент кун сайин кўркамлашиб, обод бўлиши учун кўп иш қилмоқда. Бу коллектив Тошкент метрополитени, Ўзбекистон пойтахтидаги саройлар ва музейлар, осмонўпар бинолар ва иншоотлар, ажойиб шаҳримизнинг кўрки бўладиган янги телевизион минора қурилишининг қатнашчиси деб ўзини тўла ҳуқуқ билан ҳисоблаши мумкин. Авиасозлар — Тошкент коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳар бўлиб қолиши учун актив ва изчил курашчилардир.

Ш. Р. Рашидов мажлис қатнашчиларининг қарсаклари остида Ватаннинг юксак мукофоти — Ленин орденини бирлашма байроғига қадаб қўяди. Авиация техникаси ишлаб чиқариш соҳасидаги катта хизматлари учун коллектив ана шу мукофотга сазовор бўлди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати, дейди Ш. Р. Рашидов, бирлашманинг кўп миллатли коллективи Ватаннинг юксак мукофотига жавобан яна ҳам яхшироқ, яна ҳам унумлироқ ишлайди, жамоат ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш учун курашда янги-янги муваффақиятларга эришади, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини совет ҳаво флотини энг яхши машиналар билан таъминлаш ишида янги ютуқларга эришиб кутиб олади, деб астойдил ишонадилар.

СССР авиация саноати министри И. С. Силаев минбарга чиқади. У Тошкент авиасозларини юксак мукофот билан табриклаб, коллективга министрлик билан тармоқ касаба союз Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини топширди. Бирлашма меҳнаткашлари шу йилнинг биринчи ярмидаги иш якунларига кўра Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ана шу байроқни қўлга киритган эдилар.

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори В. Н. Сивец, электрон-ҳисоблаш машинасининг оператори И. Тишова, йиғувчи слесарь Н. Маннопов ва бошқалар сўзга чиқиб, самолётсозларнинг меҳнатига юксак баҳо берганликлари учун, совет кишиларининг фаровонлигини ошириш тўғрисида тинимсиз ғамхўрлик қилаётганликлари учун Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига, шахсан ўртоқ Л. И. Брежневга самимий миннатдорчилик изҳор қилдилар ва қанотли машиналарнинг бунёдкорлари ишлаб чиқаришни янада такомиллаштириш учун куч-ғайратларини аямайдилар, бундан буён ҳам фидокорона меҳнатлари билан севикли Ватаннинг қудратини мустаҳкамлай берадилар, КПСС XXVI съездининг тарихий режаларини муваффақиятли равишда амалга ошираберадилар деб ишонтирдилар.

Тантанали мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлари иштирок этдилар.

* * *

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг илғор ишчилари, инженер-техник ходимлари ҳамда хизматчиларидан катта бир группасига СССРнинг орден ва медаллари топширилди. Улар корхонанинг эллик йиллиги муносабати билан ҳамда план ва социалистик мажбуриятларини бажаришдаги муваффақиятлари учун ана шу мукофотларга сазовор бўлдилар.

(ЎзТАГ).

Бизнинг суҳбат

ИСТЕЪДОД СОҲИБИ

Кеча республикамиз адабий жамоатчилиги Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, адабий-бадиий ва ижтимоий-сиёсий «Йилдиз» журналининг бош муҳаррири, ёзувчи Шомил Алядиннинг 70 йиллик юбилейини нишонлади. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Шомил Алядинга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби унвони берилди.

Мухбиримиз ёзувчи билан учрашиб, ундан ижодий йўли, режалари ҳақида гапириб беришни илтимос қилди.

— Энг аввало, Шомил Сеитович, Сизни кўп сонли оқшомхонларимиз номидан 70 ёшлик юбилейингиз ва республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби унвонига сазовор бўлганлигингиз билан муборакбод этамиз.

— Катта раҳмат. Бугун мен учун, чиндан ҳам, жуда ҳаяжонли кун. Менга бахт, соғлиқ, ижодий ютуқлар тилаб ўз табрикларини йўллашган барча газетхонларга чуқур миннатдорчилик билдираман.

— Шомил Сеитович, Сиз катта воқеаларга бой ҳаёт йўлини босиб ўтдингиз. Студент ва жангчи бўлгансиз, ишлаб чиқаришда, маданият муассасаларида меҳнат қилгансиз. Ҳар хил дунёқарашдаги турли тақдирли кишилар билан учрашгансиз. Айтингчи, ана шу ҳаётий тажрибалар ижодингизда қай йўсинда мужассамланган?

— 1927 йилнинг апрелида «Яш қувват» комсомол газетасида биринчи шеърим босилган эди. Кейинчалик мен бошқа кўпгина газета ва журналларда ҳам ўз шеърларим билан шоир сифатида чиқа бошладим. Ҳаёт ва одамлар орасида бўлиш, энг ҳаяжонли воқеаларнинг гувоҳи бўлиш менда ёзувчиликка жуда кучли иштиёқ уйғотди. Ўшанда ўзимда адабий меҳнатга қобилият борлигини ҳис этдим. «Яш қувват» газета редакцияси қошида ташкил этилган адабий тўгаракда иштирок этиш ижодим учун жуда кўп нарса берди. Урушга қадар менинг «Умр», «Ер кулди, осмон кулди», «Қизил қазакнинг куйлари» деб номланган дастлабки тўпламларим нашр этилган эди.

Украинада кавалерия полкида ўтаган хизмат даврим ана шу асарларимга асос бўлди. Ўша жойда мен полк мактабини битириб, кавалерия взводига командирлик қилдим. Уруш арафасида эса партия сафига қабул қилиндим. Уруш йилларида взвод ва рота командири сифатида жангчиларимиз сафида душманга қарши курашдим.

— Тинч қурилиш йилларида Сиз республика комсомоли Марказий Комитети йўлланмаси билан «Чирчикстрой» қурилишларида ишладингиз, Ангрен шахтёрлари ҳаёти билан яқиндан танишдингиз, республиканинг турли жойларида бўлдингиз. Булар янги асарларингиз яратилишига замин бўлган албатта...

—Ҳа, худди шундай. Чирчиқ меҳнаткашлари ҳақида ҳикоя қилувчи иккита қисса ёздим. Уларда турли миллат вакилларининг улкан қурилишларда қўлни-қўлга бериб ишлаши, дўстлиги ва муҳаббатини акс эттиришга ҳаракат қилганман. Олти йил давомида Ангрен кончилари ҳаётини ўргандим. Шахталарда, кончилар уйлари, ётоқхоналарида бўлишга тўғри келди. Булар асосида «Чироқлар тонггача ёнади» романим юзага келди. Унда республикамиз ишчилар синфи, зиёлилари ҳақида ҳикоя қилганман. Бу асар В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига ўтказилган конкурсда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг мукофоти билан тақдирланди.

— Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи аппаратида ишлаган йилларингизда «Агар севсанг» романини яратдингиз. Бу асар сизнинг шахсий кузатувларингиз, кўплаб кишилар билан учрашув таассуротларингиз асосида ёзилган...

— Мен буни биринчи беш йилликлар, унинг қаҳрамонлари, ўша унутилмас даврлар ҳақидаги таассуротларим, деб атаган бўлар эдим. Бу асаримда фақатгина кишиларнинг ташаббускорлигинигина эмас, уларнинг теран қалбини, психологиясидаги ўзгаришлар, ёшлигим кечган ўша давр руҳини беришга ҳаракат қилдим. Бу асар Тошкентда рус ва татар тилларида, кейинчалик эса Москва нашриётларида нашр этилди.

— Шомил Сеитович, Сизнинг «Чавушга меҳмон келди», «Альмаз», «Яшил плашли қиз» ва бошқа кўпгина асарларингизни ўқувчилар севиб ўқишади. Албатта, ҳозир қандай асарлар устида ишлаётганлигингиз ҳам китобхонларингизни қизиқтиради.

— Яқинда Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриётига янги тўплам топширдим. Бу замондош шоир ва ёзувчиларга бағишланган бўлиб, уларда мен бу адибларнинг ижодий йўли ҳақида ўз мулоҳазаларимни, кузатишларимни баён этганман.

Таниқли рус ёзувчиларининг, Ҳамза, Абдулла Қодирий, Ҳамид Олимжон, Ойбек сингари ўзбек адибларининг асарлари мени доимо ҳаяжонга солиб келади. Шунингдек, Юсуф Бўлат, Зиядин Жавтабели, Эшреф Шемизода каби адибларимиз ижодига, шунингдек, Черкез Али, Зокир Қуртнезиров, Ризо Фозил, Билол Мамбет, Урие Эдимова сингари татар адабиётининг кейинги авлоди ижодкорлари, шоир ва ёзувчилари ижодига ҳам катта ҳурмат билан қарайман. Партия ва ҳукуматимизнинг миллий адабиётларни ривожлантириш тўғрисида кўрсатаётган улкан ғамхўрлиги туфайли бу адибларнинг ижоди ҳам гуллаб яшнамоқда. Ана шу жараён, бу ғамхўрлик менинг янги китобимда ўз ифодасини топган.

Ҳозир «Чироқлар тонгача ёнади» романи давоми устида ишлаяпман. Унинг бош қаҳрамони республикадаги йирик бир завод партия комитетининг секретаридир. У коллективнинг меҳнат ва ахлоқий тарбияси, экономика муаммолари тўғрисида кўп мулоҳаза юритади. Менимча бу ҳозирги куннинг актуал проблемаларидан бири сифатида ёзувчиларни ҳам тўлқинлантирмаслиги мумкин эмас. Давримиз қаҳрамонларининг бугунги кун талабларига ҳамоҳанг ўй-мулоҳазаларини, қалб-дардларини тўла очиб бериш ҳар бир ёзувчи учун катта ижодий меҳнат ва ўзига хос бахт ҳам ҳисобланади. Мен янги асаримда ана шунга ҳаракат қиляпман.

— Ўйлаймизки, ушбу янги асарингиз тез орада ўқувчиларингизга манзур бўлади. Шомил Сеитович, Сизга доимо навқиронлик, узоқ умр, мустаҳкам соғлиқ, янги ижодий ютуқлар тилаймиз.

— Раҳмат.

КИНОЭКРАН ПАРТИЯ ВА ХАЛҚ ИШИГА ХИЗМАТ ҚИЛИШИ КЕРАК

Ўзбекистон Кинематографиячилари союзи правлениесининг 3 сентябрь куни бўлиб ўтган пленумида республика кино санъати арбобларининг КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда қилган докладидан келиб чиқадиган вазифалари муҳокама этилди.

Пленум иштирокчилари партиянинг совет кишилари турмуш даражасини муттасил ошириш йўлини пропаганда қилиш, мамлакат Озиқ-овқат программасини амалга ошириш учун умумхалқ курашини, илғор меҳнатчиларнинг тажрибасини кўрсатиб бериш соҳасида санъатлар ичида энг оммавийси — кино санъатининг катта имкониятларини қайд этиб ўтдилар.

(ЎзТАГ).

ИЖОДИЙ КОНКУРС

Ўзбекистон Журналистлар союзи матбуотда, телевидение кўрсатувлари ва радио эшиттиришларда атеистик мавзуларни энг яхши ёритиш учун ижодий конкурс эълон қилди.

1982—1983 йилларда газета ва журналларда эълон қилинган, телевидение ва радио орқали эшиттирилган ҳамда диний идеологиянинг асоссизлиги яққол ва равон тушунтириб берилган, империалистик пропаганданинг диндан социализмга душманлик мақсадларида фойдаланиш йўлидаги уринишлари фош этилган, илмий-материалистик дунёқарашнинг ҳақиқийлиги қарор топтирилган, илмий-атеистик тарбия, янги маросимларни жорий этиш, эскириб қолган урф-одатларга қарши кураш тажрибаси кўрсатиб берилган материаллар конкурсга тақдим қилиниши мумкин.

Ўзбекистон Журналистлар союзининг правлениеси конкурс материалларини 1983 йилнинг 1 ноябригача қабул қилади. Авторларни рағбатлантириш учун олтита пул мукофоти белгиланган.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

ДИКТАТУРА ЗАРБАГА УЧРАМОҚДА

Чили диктатори Пиночет режими кескин социал-иқтисодий ва сиёсий тангликни бошдан кечирмоқда. Пиночет фашист қуролли исёни натижасида ҳокимиятни босиб олгандан кейин ўтган тўққиз йил мобайнида мамлакат молиявий-иқтисодий таназзулга учради. Чилининг ташқи қарзи мамлакатнинг бутун тарихи мобайнида мислсиз даражада кўпайиб, 16 миллиард долларга етди. Саноат ва қишлоқ хўжалигининг кўпгина тармоқлари хонавайронлик ёқасига келиб қолди. Кейинги йилнинг ўзидагина саноат ишлаб чиқариши 20 процент, қурилиш ишлари эса —56 процент қисқарди. Нарх-наво тинмай кўтарилиб, ишсизлар армияси сафи кенгаймоқда. Ҳозир мамлакатда 1 миллион 100 мингдан ортиқ киши, яъни меҳнатга қобилиятли бутун аҳолининг тўртдан бир қисмидан кўпроғи ишсиздир.

АҚШ империалистик корпорацияларига мамлакатни икки қўллаб топшириб қўйган Пиночет тўдасининг халқ ва миллатга қарши жинояткорона йўли бутунлай очлик ва қашшоқликка маҳкум этилган кенг меҳнаткашлар оммасинигина эмас, балки аҳолининг буржуа қатламларини ҳам кафангадо қилмоқда. Чилининг юзлаб саноат корхоналари ва қишлоқ хўжалик фермалари Америка капиталининг сиқувига тоб беролмай хонавайрон бўлмоқда.

Бундай шароитда мамлакатда фашист диктатурасига қаршилик кўрсатиш ҳаракати тобора кенг қулоч ёймоқда. Чили пойтахти—Сантъягода яқинда «Нон, иш, озодлик!» шиори остида меҳнаткашлар ва ўқувчи ёшларнинг оммавий намойиши бўлиб ўтди. Забастовка ҳаракати кучаймоқда, касаба союз ташкилотларининг диктатурага қарши чиқишлари активроқ тус олмоқда. Мамлакатнинг тўрт етакчи касаба союзи Пиночетдан ишчиларга қарши қонуннинг бекор этилишини талаб қилдилар. Барча прогрессив ва фашистларга қарши кучларнинг ҳаракат бирлиги мустаҳкамланмоқда, Чили коммунистлари бу ҳаракатнинг олдинги сафларида бормоқдалар.

Диктатура террор ва оммавий репрессиялар воситаси йўли билангина ҳокимият тепасида сақланиб турибди. Террор ва репрессиялар қурбонлари эса кун сайин кўпаймоқда. Қамоқхоналар ва концентрацион лагерлар янги-янги маҳбуслар билан тўлмоқда. Июнь ойининг ўзидагина 3 мингдан кўпроқ киши қамоққа олинди. Ўнлаб чилилик ватанпарварлар Сантъягода оммавий намойиш ташкил этишда айбланиб, ҳарбий трибуналга берилди. Чилидан олинаётган хабарларга қараганда, Пиночет «қўпорувчилик фаолияти» деб аталмиш фаолиятда шубҳаланилган ҳар бир кимса ўлим жазосига ва умрбод қамоққа ҳукм қилинишини кўзда тутувчи янги қонунни қабул қилиш ниятидадир.

Фашист режимининг жиноятлари бутун дунёда қаҳр-ғазаб келтириб чиқармоқда. Чили режими халқаро майдонда тобора яккаланиб қолмоқда. Фақат Вашингтонгина Пиночетга ҳомийлик қилиб, унга ҳар томонлама, айниқса ҳарбий жиҳатдан ёрдам бермоқда. Американинг Чили халқига қарши жазо операцияларини ўтказиш учун мўлжалланган қурол-яроғлари бу мамлакатга тинмай юборилиб турибди. Бироқ ҳеч қандай репрессия чилиликларнинг фашизмга қарши курашга бўлган иродасини бука олмайди. Диктатурага қарши чиқишлар тобора уюшқоқлик билан ўтказилиб, оммавий тус олаётганлиги шундан далолат бериб турибди.

Н. ЧИГИРЬ,
ТАСС шарҳчиси.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ», «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ВА «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» ГАЗЕТАЛАРИНИНГ ҚЎШМА РЕЙДИ

САБЗАВОТ ПЕШТАХТАСИГА ЙЎЛ

НЕГА ҲАМИША ҲАМ ЕНГИЛ ВА ҚИСҚА БЎЛМАЙДИ?

ТОШКЕНТНИНГ колхоз бозорлари ўзига хос барометрдир, уларни кузатиб, у ёки бу қишлоқ хўжалиги йилининг ҳосилдорлик даражаси қандай бўлганлигини аниқлаш мумкин. Шу маънода бу йил — ўзига хос йилдир. Колхоз ва совхозларнинг далаларида, боғларида мева, узум ва полиз экинларидан мўл ҳосил етиштирилди. Бугунги кунда колхоз бозорларининг пештахталарига сабзавотлар, олма, шафтоли, олхўри, узум тиқилиб кетган. Қовун ва тарвуз уюмлари худди сариқ ва яшил оролларга ўхшайди. Қайбирини танлаб, сотиб олиш — таъбингиз!

— Бозорда гарчи қиммат бўлса ҳам, сара сабзавот ва меваларни танлаб сотиб олиш мумкин, — дейди Тошкентнинг Собир Раҳимов районида яшовчи Д. Нуъмонов. — Магазинда эса бизга нари борса ёнғоқдай картошкани, эзилган помидорни, сўлиган рангсиз тарвузларни таклиф этишади.

Бироқ, ҳамма жойда ҳам шу аҳвол деб бўлмайди. Масалан, «Ташплодоовощ» бирлашмасининг Киров улгуржи-чакана савдо идорасига қарашли 1-магазинни олайлик. Пештахталарга дид билан қадоқланган сабзавот ва мевалар чиройли қилиб тахлаб қўйилибди. Харидорлар билан суҳбатлашдик, уларга сотиб олган узум, олма, картошка, пиёз, бақлажон, лавлагилари манзур бўляпти. Жиззах области хўжаликларидан яқиндагина келтирилган тарвузлар устига справкаси илиб қўйилибди: «Санитария-эпидемиология станцияси лабораториясида текширишдан ўтказилган. Сотишга рухсат этилган».

Магазинда маҳсулотларнинг бу қадар мўл-кўллиги таъминотчилар билан яқин амалий алоқалар ўрнатган савдо корхонаси коллективининг хизмати натижасидир.

— Марказлашган усулда юк ташиш автомобиль трести бизга олтита автомашина ажратгандан сўнг магазинни дала ноз-неъматлари билан таъминлаш анча яхшиланди, — деди 1-магазин мудири Татьяна Степановна Жўраева. — Юқори сифатли қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини Орджоникидзе районидаги «Маданият» колхозидан, Паркент районидаги «Прогресс» совхозидан, Янгийўл районидаги «Халқобод» аграр-саноат бирлашмасидан, Тошкент районидаги Карл Маркс номли, «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозларидан ва пойтахт областининг бошқа районларидаги хўжаликлардан мунтазам келиб турибди.

КУЙБИШЕВ район улгуржи-чакана савдо идорасига қарашли 6-магазинда мутлақо бошқача манзарага дуч келдик. Сабзавот ва мевалар ассортименти камбағал, борлари ҳам сараланмаган, савдо зали ивирсиб ётибди. Шаҳар санитария эпидемиология станцияси вакиллари қайта-қайта огоҳлантиришганига қарамай магазин раҳбарлари полиз маҳсулотлари сифати текширувдан ўтказилганлиги ҳақидаги справкаларни кўринарли жойга илиб қўйишмаётир. Табиийки, бундай аҳволда харидорда тарвузларнинг истеъмол учун яроқли эканлигига шубҳа туғилиши мумкин.

Тўғри, эҳтимол ҳаммасига улгуриш қийиндир. Бироқ, кўзга кўринмас, лекин энг талабчан назоратчи — савдо маданияти, сотувчилик ғурури деган нарса борку? Афтидан, сабзавот конвейерининг энг муҳим участкасида турган кишиларга бу ҳақда тез-тез эслатиб туриш керакка ўхшайди. Ҳозирча эса Куйбишев, Октябрь, Чилонзор, Акмал Икромов районларидаги кўпгина магазинларда сабзавот ва мевалар ассортименти камбағал бундай маҳсулотни қаердан келтиришаркин, киши шунга ҳайрон бўлади.

— Қаердан буларди? — дейди таажжубланиб — Собир Раҳимов улгуржи-чакана савдо идорасига қарашли 19-магазин сотувчиси Бахтиёр Алиев. — Колхоз ва совхозлардан-да!

—Масалан, манави тарвузлар қаердан келтирилди? Улар учун лаборатория справкаси борми? — қизиқиб сўрадик биз.

Сотувчи аниқ бир жавоб беролмади. Маълум бўлишича, бу ерда полиз маҳсулотларида азот нитрати миқдори текширилганлиги ҳақидаги справка йўқ экан. Бу ҳодиса ягона эмас. Биз районнинг кўпгина савдо шаҳобчаларида бўлганимизда шунга ишонч ҳосил қилдик. Шундай қилиб, маҳсулотнинг сифати ҳақида сотувчи ҳам, харидор ҳам ҳеч нарса билмайди. Бунда анализ ўтказиш учун санитария хизматини огоҳлантирмаган савдо ходимлари айбдорлар.

«Хизмат-беминнат» фирмасининг 9-магазинига кираверишда тарвузлар уюлиб ётибди. Лекин харидорлар кўринмайди. Яқингина жойда бозорча бор — у ерда харидорлар ғужғон ўйнашяпти. Бозорда 1 килограмм тарвуз 30 тийин, сабзавот магазинида эса 10 тийин. Лекин нега харидор бозорни афзал биляпти? Маълум бўлишича, 9-магазиндаги кўпгина тарвузлар сўлиган, эзилган экан. Бундай маҳсулот кимга керак?

Ҳақиқатда харидор йўқ, —деб очиқ тан олди сотувчи. Биз бу маҳсулотнинг ҳужжатларини кўрсатишларини талаб қилдик. Лекин магазинда ҳужжатлар йўқ экан, сотувчи лаборатория справкасини ҳам топиб беролмади.

— Лекин бизда товар келтирилганлигини ҳисоб-китоб қилиб бориладиган дафтар бор, — деди катта сотувчи Т. Алиматова.

Дафтарни варақладик. У бетартиб қилиб, йўлига тўлғазилган. Фақат юк келтирилган кун ва унинг миқдори кўрсатилган. Дафтарда маҳсулот қаердан ва қандай сифатда келтирилганлигини кўрсатувчи графа йўқ. Тарвузларнинг энг сўнгги туркуми қачон келтирилганлиги ҳақидаги ёзувни қидирдик. Охирги марта 21 августда 2.650 килограмм миқдорда келтирилган экан. 10 кун мобайнида фақат 1,5 тоннаси сотилибди.

— Қолганини нима қиласизлар?

— Агар айниганлигини тан олишса, ҳисобдан чиқариб, чўчқачилик комплексига жўнатамиз,— деб изоҳ берди магазин мудири С. Муҳамедов.

Шундай қилиб, деҳқоннинг машаққатли меҳнати билан етиштирилган тарвузлар айрим тайёрловчилар, савдо ходимларининг лоқайдлиги ва масъулиятсизлиги оқибатида молга ем бўляпти. Бу ўринда шуни таъкидлаш лозимки, 1 килограмм тарвуз магазинда 10 тийин турса, ҳисобдан чиқарилган —фермага топшириладиган тарвузнинг 1 тоннаси арзимас баҳода туради. Уволми? Албатта. Лекин бундай маҳсулот қаердан келтиряпти? Ҳеч шубҳасиз даладан. Бу ерда бир изоҳ зарур.

АЙРИМ колхоз ва совхозлар полиз маҳсулотлари етиштиришда, одатда, ёлланган шахсларнинг— гектарчиларнинг хизматидан фойдаланишади. Тузилган шартномага биноан улар тарвузнинг маълум миқдорини хўжаликка топширадилар, қолганини ўзларига оладилар. Ишлаб чиқарувчи биринчи навбатда ўз фойдасини ўйлайди — тонна кетидан қувади, энг яхши маҳсулотни ўзига олиб қолиб бундайроқларини совхоз омборига топширади. Бу биринчи довон. Бу ерда маҳсулот тайёрлов пунктига жўнатилгунча икки кун ётади. Бу иккинчи довон. Учинчи довон эса, улгуржи-чакана савдо идораси омборхонасидир.

Мана шундай ортиш-туширишлардан кейингина маҳсулот магазинга етиб келади. Бу пайтда унинг кўрими даладан янги узилган кунидагидек бўлмайди.

Маҳсулотни бундай айланма йўлларсиз магазинга келтириш мумкин эмасми? Айтайлик, тўғри маршрут — дала — магазинни йўлга қўйилсачи? Буни қилса бўлади, лекин анча мураккаб. Сабзавот ва полиз маҳсулотларини истеъмолчига етказиб бериш йўлида ҳали анчагина ўтиб бўлмас ғовлар бор.

— Транспорт йўқ, — дейишади бир овоздан район улгуржи-чакана савдо идоралари раҳбарлари. — Кунимиз битта савол билан бошланиб, шу савол билан тугайди: сабзавот келтириш учун қаердан автомобиль топса бўлади?

Область автотранспорт бошқармаси билан тузилган шартномага биноан улгуржи-савдо идоралари 20 тага яқин автомашина олишади, аслида икки баравар кўп керак. Ҳозир сабзавот мавсуми қизиган дамлар-ку. Район ижроия комитетларининг қарорига биноан шаҳар корхоналари ҳам транспорт ажратишлари керак. Лекин машиналар етказиб бериш графигига ҳамиша ҳам риоя қилинаяпти, деб бўлмайди. Колхоз ва совхозларнинг далаларида эса сабзавот пишиб, ўтиб кетаяпти. Деҳқонлар уларни жўнатолмай хуноб бўлишяпти.

МАГАЗИН сотувчиси ҳам ўз плани ҳақида ўйлайди, демак, танлашга йўл қўймай, нима бўлса ҳаммасини сотишга ҳаракат қилади. Гарчи бугунги кунда сабзавот ишлаб чиқариш ва сотиш битта қўлда—мева-сабзавот хўжалиги министрлигига мужассамлашган бўлса ҳам, ҳамон бу бўлинмаларнинг ҳар бири ўз манфаатини ўйлайди. Пировард натижа ҳақида биргаликда қайғурилмас экан, меҳнаткашлар дастурхонига етиштирилган маҳсулот ҳамиша ҳам яхши ҳолатда етказиб берилади, дейиш қийин. Кўримини йўқотган маҳсулотлар ҳисобдан чиқариб ташланаверади. Жумладан, ўтган икки ой мобайнида Собир Раҳимов райони бўйича 15 тоннага яқин сабзавот ва полиз маҳсулотлари қайта ишлаш ва молга бериш учун жўнатилди. Тошкентда бундай районлар 10 та-ку. Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги бўйича ҳисобдан чиқариб ташланаётган юзлаб тонна маҳсулотлар ҳақида ўйлашнинг ўзи ваҳималидир.

Тўғри, мева-сабзавот хўжалиги министрлигига қарашли хўжаликлар республикадан ташқарига энг сара маҳсулотни жўнатишга ҳаракат қилишади. Чунки бунинг учун маҳсулот қаерга жўнатилаётган бўлса, ўша жойнинг баҳоси бўйича ҳақ тўланади. Биз одамлар учун зарур бўлган бу ташкилотнинг обрўсига раҳна солмоқчи эмасмиз. Министрлик ташкил этилгандан бери дала ва боғ-роғлар ноз-неъматини ишлаб чиқариш ва тайёрлашни яхшилаш бўйича кўпгина ишлар қилинди. Лекин бу ерда савдо қилишга ҳали яхши ўрганиб олганларича йўқ. Аслида бу министрлик фақат қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш, қайта ишлашнигина эмас, балки уларнинг савдосини ҳам марказлаштириш мақсадида қайта ташкил этилганди-ку.

— Бу йўлда ҳали кўпгина муаммолар бор, — дейди республика мева-сабзавот хўжалиги министрининг ўринбосари Санжар Содиқович Исломов. — Янги бир фактни олайлик. Ўтган шанбада Жиззах области полиз маҳсулотларидан қизил карвон туздик. Буни қарангки, у фақат тарвуздан иборат бўлди бир дона ҳам қовун бўлмади. Нега? Хўжаликлар бу маҳсулотни етиштиришдан манфаатдор эмас. Уларда республика Госпланидан берилган полиз маҳсулотлари етиштириш бўйича план бор. Унда полиз маҳсулотлари ассортимент бўйича кўрсатилмаган. Хўжаликлар бундан фойдаланиб, тонна кетидан қувишади. Тарвуз улар учун қулай маҳсулот.

БУНДАН битта хулоса чиқади. Республика Госплани полиз маҳсулотларини ассортименти бўйича планлаштириши, агар мумкин бўлса, ҳатто навига қараб, эртаки, ўртаки ва кечки қовунларни белгилаб қўйиши лозим «Ва бошқалар» графасида ҳам тартибни йўлга қўйиш пайти келди. Бу ерда ҳам аниқлик зарур. Агар шундай қилинса, шаҳарликлар дастурхонида укроп ҳам, кашнич ҳам, болгар қалампири ҳам, сельдер, петрушка ҳам пайдо бўлади. Шаҳар атрофидаги колхоз ва совхозлар сабзавот экинларини босқичли қилиб экишга ўтишлари лозим. Бу Тошкент аҳолисини барча турдаги қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлаш имконини беради. Ана шунда мева-сабзавот хўжалиги министрлиги маҳсулот ташишнинг халқали методига ўтган бўларди. Бу йилга келганда эса, афсуски министрлик турли сабабларга биноан ўз ишини лозим бўлган даражада, КПСС Марказий Комитети май(1982 йил) Пленуми қарорлари ва Озиқ-овқат программаси талаблари даражасида ташкил этолмаётир.

Ҳақиқатда, ҳозир сабзавот магазинларида, гарчи маҳсулотларни қишга тузлаш пайти бўлишига қарамасдан, бодринг, карам, укроп ва петрушка йўқ. Сабзи, ва айниқса картошка етарли миқдорда келтирилмаяпти.

Ўйлаймизки, район ижроия комитетларининг раҳбарлари, халқ назоратчилари ва шаҳар жамоатчилиги биргаликда ҳаракат қилиб, «дала—магазин» сабзавот конвейери узлуксиз ишлашига эришишади. Сабзавот ва меваларни магазинларга етказиб беришда нобудгарчиликка чек қўйиш керак.

Айтиб ўтганимиздек, Тошкентнинг кўпгина савдо корхоналарида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ассортименти анча камбағал. Бироқ, «Ташплодоовощ» бирлашмасида (директори Қ. А. Асомхўжаев) шаҳарликларни дала ноз-неъматлари билан таъминлаш бўйича барча зарур чоралар кўрилмаяпти, магазинларда хизмат кўрсатиш маданияти паст, савдо қоидасини бузиш ҳолларига йўл қўйиляпти. Бундай аҳволга тоқат қилиб бўлмайди. Савдо корхоналари ишини тубдан қайта ташкил этиш, «яшил конвейер»нинг аниқ ва узлуксиз ишлашини таъминлаш лозим. Яқинда бу масала Тошкент шаҳар партия комитети бюросида кўрилди. Мева-сабзавот хўжалиги министрининг ўринбосари Т. С. Исломов, «Ташплодоовощ» бирлашмаси директори Қ. А. Асомхўжаевга қаттиқ партиявий жазо берилди. Бироқ, ишда ўзгариш юз бермаяпти. Бугунги рейдда аниқланган фактлар айнан шундан гувоҳлик беряпти. Бизнингча, ҳосил нобуд бўлаётганлигини, савдо маданияти пастлигини оқловчи ҳеч бир объектив сабаб йўқ. Бу топширилган ишга хўжасизларча, масъулиятсизлик ва бепарволик билан муносабатда бўлишнинг оқибатидир. Куз—дала ноз-неъматларини тайёрлаш ва асраш учун ҳал қилувчи дамлар бошланди. Ҳар бир кундан ғанимат билиб фойдаланиш керак!

Н. САФАРОВ,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси.
Г. ЭПШТЕЙН,
шаҳар санитария-эпидемиология станцияси овқатланиш гигиенаси бўлими мудири.
Л. МЕРКУЛОВА,
Тошкент шаҳар ветеринария-санитария станциясининг катта ветврач-токсикологи.
Р. ГАБДУЛХАКОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» газетаси мухбири.
А. ХАТАМОВ,
«Тошкент оқшоми» — «Вечерний Ташкент» газеталари мухбири.

«Тошкент оқшоми»да босилгандан кейин

«ОШХОНАДАГИ ҚАЛЛОБЛАР»

Газетамизда шу йил 28 август юқоридаги сарлавҳа остида эълон қилинган мақолада умумий овқатланиш корхоналари ишидаги жиддий камчиликлар очиб ташланган, тайёрланаётган овқатларнинг сифати пастлиги, ошхоналар ва кафелар иши устидан назоратнинг бўшлиги ҳақида конкрет мисоллар келтирилган эди. Редакция ана шу мақолага Ўзбекистон ССР Савдо министрининг ўринбосари Р. Ю. Ўрозбоевдан жавоб олди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг умумий овқатланиш бошқармаси 30 августда чиқарилган 244-буйруқ билан трестларнинг директорлари, умумий овқатланиш корхоналарининг раҳбарларига «Ошхонадаги қаллоблар» мақоласини уч кунлик муддатда трестларнинг советлари, ҳар бир ошхонада барча ходимларнинг иштирокида муҳокама этишни топширди. Корхоналар раҳбарларининг шахсий масъулиятини, ошпазларнинг овқатланишни ташкил этишдаги моддий жавобгарлигини ошириш, совет савдоси қоидалари бузилишлари ва хиёнаткорликларни бартараф этиш, тайёрланаётган маҳсулотлар сифатини яхшилашга қаратилган конкрет тадбирларни бир ҳафталик муддатда ишлаб чиқиш таклиф этилди.

Газета саҳифаларида танқид қилинган ўзларига бўйсинувчи корхоналар ишидаги жиддий камчиликлар ва назоратни бўшаштириб юборганликлари учун ошхоналар трестларининг директорлари У. Холиқов [Октябрь райони], Ҳ. Каримов [Киров райони]га қаттиқ виговор эълон қилинди. Ленин, Куйбишев, Чилонзор, районлари ошхоналар трестларининг директорлари Ҳ. Хўжаева, А. Юрьева ва И. Алимовга виговор эълон қилинди. Етарли даражада назоратнинг йўқлиги, тайёрланаётган маҳсулот сифатининг пастлиги, совет савдоси қоидаларининг кўплаб бузилганлиги учун 3, 12-ошхоналар ва «Анҳор» кафеси директорларини белгиланган қонуний тартибда эгаллаб турган вазифаларидан бўшатиш таклиф этилди.

Шу билан бир пайтда Октябрь ва Киров районлари ошхоналар трестларининг директорлари У. Ҳолиқов билан Ҳ. Каримовга юқорида кўрсатиб ўтилган умумий овқатланиш корхоналаридаги моддий жавобгар шахсларни эгаллаб турган вазифалардан бўшатиш тўғрисида кўрсатма берилди.

Ресторанлар тресли директори А. Усмоновга трест бўйича буйруқ билан «Октябрь» ресторани директорига қаттиқ виговор эълон қилиш ва ушбу ресторанининг филиали ошпаз-бригадирини вазифасидан бўшатиш таклиф этилди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг умумий овқатланиш бошқармаси «Ошхонадаги қаллоблар» мақоласига йўллаган мазкур жавобда редакцияга қуйидагиларни маълум қилди: Ички ишлар органларининг материаллари асосида Октябрь райони ошхоналар трестининг қуйидаги ходимлари— директор ўринбосари А. Абдужабборова, бош технологи Р. Федченкова, катта инспектор Т. Ҳакимов вазифаларидан озод қилиндилар. Трестнинг собиқ директори Н. Низомов ва бошқа айбдорлар жиноий жавобгарликка тортилдилар. Ички ишлар органларининг «Зарафшон» ресторани бўйича мақолада эслатиб ўтилган материаллари асосида ресторанлар тресли директори А. Усмоновга виговор эълон қилинди. Унинг ишлаб чиқариш ва кадрлар бўйича ўринбосарлари И. Коган билан М. Савинковага қаттиқ виговор эълон қилинган.

Умумий овқатланиш бошқармасининг бўлим бошлиқлари Якунина, Нурисломова, Ермоленко, Рогулина, Ифутин, Дзеркалева, Бакалярга умумий овқатланиш корхоналари ишини етарли даражада назорат этмаганликлари учун виговор эълон қилинди.

* * *

Шунингдек, редакция «Ошхонадаги қаллоблар» мақоласига Киров район ошхоналар тресли директори Ҳ. Каримовдан жавоб олди. 30 августда чиқарилган 153-буйруқ билан ўзига бўйсунувчи корхоналар ишини назорат этишни бўшаштириб юборганлиги, қўл остидагиларга нисбатан принципиаллик ва қаттиқ талабчанликнинг йўқлиги учун трест бош технологи В. Суворова билан трест ташкилий бўлими бошлиғи А. Аслоновга қаттиқ виговор эълон қилинди. «Анҳор» кафеси мудири Б. Умаров корхона нормал ишини таъминламаганлиги, шу туфайли совет савдоси қоидалари ва овқатлар тайёрлаш технологияси қўпол равишда бузилишига йўл қўйилганлиги учун вазифасидан бўшатилди. Ўзбекистон ССР Меҳнат тўғрисидаги Қонунлари Кодексининг 37-моддаси 2-бандига мувофиқ, буфетчилар О. Тўлаганов ва А. Қосимов, ошпаз Б. Қосимов ишончни йўқотганликлари учун ишдан бўшатилдилар. Ошпазлар Ҳ. Ҳикматуллаев билан Х. Довутов уч ойлик муддатга ишчи вазифасига пасайтирилдилар. Кассир Р. Қосимовага қаттиқ виговор эълон қилинди.

* * *

Редакция Октябрь район ошхоналар тресли директори У. Холиқовдан ҳам жавоб олди. 31 августда чиқарилган 98-буйруқ билан 3-ошхона бош ошпазлари Қ. Жўрабоев билан П. Рўзметов ишончни йўқотганликлари учун ишдан бўшатилдилар. Европа таомлари ошхонаси бош ошпази В. Ивановага қаттиқ виговор эълон қилинди. «Малика» бирлашмаси қошидаги 3-ошхона мудири Г. Баженова ишдан бўшатилди.

12-ошхона мудири И. Соипов ва ишлаб чиқариш мудири Б. Муҳамедов шу йилнинг июль ойидан бери ишлаётганликлари ҳисобга олиниб, иккаласига қаттиқ виговор эълон қилинди. Бифштексни оширилган нархда сотгани учун ошпаз Р. Абдужабборов ишончни йўқотганлиги сабабли ишдан бўшатилди. Ошпаз А. Зокировга қаттиқ виговор эълон қилинди.

* * *

Ўрта Осиё темир йўли Тошкент бўлинмаси ишчилар таъминоти бўлими [ОРС НОД—1] бошлиғи З. Файзиев мақола ишчилар таъминоти бўлимининг кенгайтирилган советида муҳокама этилганини хабар қилди. Санитария нормалари бузилишига йўл қўйилгани ва назоратсизлик, маҳсулот сифатининг пастлиги учун ишчилар таъминоти бўлими бўйича 2 сентябрдаги 240-буйруқ билан 4-ошхона мудири А. Ашрапов вазифасидан четлаштирилган.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

УНИВЕРСАЛ АВТОКАР

СОФИЯ. Бу ердаги «Средец» заводи қишлоқ ва ўрмон хўжалигида фойдаланиш учун мўлжалланган янги универсал автокарларни ишлаб чиқара бошлади. Машина аввалгиларига қараганда ҳар қандай йўллардан ўта олиши билан фарқ қилади. Бу машина кенг профилли шиналари туфайли нотекис ва қия жойлардан ҳам ҳаракат қила олади. Автокардан сочилувчи юкларни, илдиз меваларни, бетонни ортиш ва ташишда, бошқа ишларда фойдаланиш мумкин. Янги техникавий ечимларнинг жорий этилганлиги ҳайдовчининг ишлаши учун қулайликлар яратиш имконини берди. Жумладан кабина махсус резиналар билан двигателдан ихота қилинган, бу эса шовқинни ва дириллашни анча камайтиради.

ҚУРУВЧИЛАР ЖАМИЯТИ ТУЗИЛДИ

ХАНОЙ. Вьетнам Социалистик Республикасида қурувчилар жамияти тузилди. Жамиятнинг бу ерда бўлиб ўтган таъсис съездида унинг фаолияти қурилиш соҳаси илмий ходимлари ва мутахассислари ишини бундан буён мувофиқлаштириб туриш, илғор тажрибани кенг кўламда айирбошлаш, профессионал билимларни ошириш учун шарт-шароит вужудга келтиришга қаратилажаги таъкидлаб ўтилди. Жамиятнинг фаолияти фан-техника тараққиёти ютуқларини ишлаб чиқаришга янада кенг кўламда ва самарали жорий этишга кўмаклашади.

Съездда жамиятнинг раҳбар органлари сайланди. Улар мамлакатнинг таниқли олимлари, архитекторлари ва қурувчиларидан иборат.

СУВ РЕСУРСЛАРИ АСРАЛСИН

БУДАПЕШТ. Венгрияда саноат ишлаб чиқаришида сувдан оқилона фойдаланиш беш йиллик программаси ишлаб чиқилди. Ана шу программага мувофиқ келгуси йилларда саноат корхоналарининг сув истеъмол қилиши 25—30 процент камайтирилади. Ишлаб чиқаришнинг техникавий даражасини ошириш, технологияни такомиллаштириш, сув ресурсларидан фойдаланиш устидан қаттиқ контроллик қилиш йўли билан мана шунга эришиш мўлжалланмоқда.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ УЧУН

БЕЛГРАД. Югославиянинг Риека шаҳри кемасозлари Совет Иттифоқи учун навбатдаги кемани қуриб бўлдилар. Қуруқ юк ташийдиган янги «Ширвон» кемаси Каспий денгиз пароходчилиги учун мўлжалланган.

Кемасозлик— СССР билан ЮСФР ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликнинг асосий тармоқларидан биридир. Совет Иттифоқининг буюртмалари билан Югославиянинг кемасозлик корхоналарида ўнлаб танкерлар, шатакчи кемалар, сузувчи земснарядлар, қуруқ юк ташувчи ва бошқа кемалар барпо этилди.

КАТТА БОҒ БЎЛМАСА ҲАМ

ПРАГА. Чехия боғдорлар союзи ўзининг чорак асрлик юбилейини нишонламоқда. Бу оммавий ташкилот 360 мингдан кўпроқ ишчи, хизматчи, пенсионерларни ўз сафларига бирлаштирган бўлиб, улар 4 минг гектар ерга ишлов бермоқдалар.

Союз аъзоларининг моҳир қўллари билан жарлар, тепаликларнинг ён бағирлари ва ҳатто кўмир отваллари гуллаб-яшнаётан боғ-роғларга, токзорларга, меҳр билан парвариш қилинган полизларга айлантирилган. Ана шу ерлардан олинаётган мўл-кўл ҳосил ўчасткаларнинг эгалари ва улар оила аъзоларининг дастурхонидангина жой олиб қолмаяпти. Мамлакат аҳолисини мева ва сабзавот, эртанги ошкўклар билан таъминлашни яхшилашга ҳаваскор боғдорлар қўшаётган ҳисса йил сайин ортиб бормоқда.

Рақамлар бундан яққол далолат беради: ўтган беш йиллик мобайнида Чехия боғбонлари давлат ва кооператив тайёрлов ташкилотларига салкам 20 минг вагон олма, нок, олхўри ва ўрик, 5 минг вагон қулупнай, 4 минг вагон узум, 3 минг вагондан кўпроқ эртанги сабзавот етказиб бердилар. Шу тариқа улар мамлакатда ана шу озиқ-овқат маҳсулотлари жами истеъмол ҳажмининг 10 процентдан 30 процентигача миқдорда таъминлаб турдилар.

Қуёш инсонга хизмат қилмоқда

БЕРЛИН. Берлиндаги автомашиналарга хизмат қилувчи корхоналардан бирининг томига ўрнатилган қуёш коллекторидан фойдаланиш талайгина иқтисодий самара бермоқда. Ёш ташаббускор новаторлар бригадаси яратган коллектор йил бўйи ишлаб, корхонани иссиқ сув билан таъминламоқда, қорамой харид қилиш учун зарур бўлган маблағларни тежаш имконини бермоқда.

Эндиликда қуёш энергиясидан фойдаланиш ГДР ишчилари ва янги энергетика манбаларини жадал излаётган олимлар фаолиятида тобора кўпроқ аҳамият касб этмоқда. Бу соҳадаги ишлар Фрейбургдаги биринчи энергетика қурилмаси ишга туширилган пайтда, бундан бир неча йил муқаддам бошланган эди. Қурилма қуёш нури билан ишлаб, очиқ бассейндаги сувни иситиб турар эди.

Ўтган йиллар мобайнида бир қанча кичик ва йирик саноат корхоналарида қуёш коллекторлари пайдо бўлди. Қуёш иссиғи парникларда сабзавот етиштиришда тобора кенг фойдаланилмоқда. Турар жой биноларини иссиқ сув билан таъминлаётган коллекторлар ҳам ишлаб турибди.

ЖАҲОН ШАҲАРЛАРИ ВА ПОЙТАХТЛАРИДА

БУДАПЕШТ. Венгрия — Совет дўстлиги жамияти СССРнинг 60 йиллигига бағишлаб чиқарган китоб «Олис шаҳарлар —яқин дўстлар» деб аталади. Бу китоб СССР ва Венгриядаги қардошлашган шаҳарлар, областлар, республикалар, корхоналар ўртасидаги қалин алоқалар тўғрисида ҳикоя қилади.

Бирордарлашган шаҳар ва областларни ўзаро боғлаб турган қардошларча дўстлик алоқалари, дейилади китобга ёзилган сўзбошида, меҳнат коллективлари бир-бирларининг ишларига самимий қизиқиш билан қарашлари, кундалик тажриба алмашиш халқларимизнинг умумий манфаатларига хизмат қилади.

* * *

БЕЛГРАД. Шаҳар аэропортини реконструкция қилиш ишлари тугалланди. Жумладан халқаро аэровокзалнинг янги биноси қурилди. Учиш-қўниш полосалари янгиланди. Бу ерда ҳозирги пайтда бир вақтнинг ўзида 15 та самолёт қўниши мумкин. Аэропорт ҳар йили 6 миллион пассажирга хизмат кўрсата олади.

* * *

ЛОНДОН. Англиянинг Ливерпуль шаҳри ўзининг атоқли граждалари — машҳур «Битлз» ансамбли тўрт аъзоси хотирасини абадийлаштиришга қарор қилди. Шаҳарнинг тўртта кўчаси — Жон Леннон, Поль Маккартни, Жорж Харрисон ва Ринга Старр шарафига уларнинг номи билан аталди. Бундан ташқари Ливерпуль майдонларидан бирида «Битлз» қўшиқларидан бирининг қаҳрамони Элеонор Ригби ҳайкали ўрнатилади.

* * *

НЬЮ-ЙОРК. Статистика маълумотларининг далолат беришича, Нью-Йоркнинг 14 ёшдан 21 ёшгача бўлган аҳолисининг 8 проценти ўқиш ва ёзишни билмайди. Ўқиш нархи тинмай қимматлашаётганлиги бунинг сабабидир. Натижада камбағал оилаларнинг фарзандлари билим олишдан маҳрум бўлмоқдалар. Қашшоқ америкаликларнинг 40 проценти саводсиз эканлиги ҳам бежиз эмас. Испан тилида сўзлашадиган америкаликлар орасида саводсизлар 56 процентни, негрлар орасида эса 44 процентни ташкил этади.

* * *

Бостон шаҳри ишчи ва хизматчиларидан 25 мингдан ортиқ киши Рейган маъмурияти ўтказаётган иқтисодий сиёсатга қарши норозилик билдириб, шаҳар кўчаларидан юриб ўтдилар. Намойишчилар ишсизликнинг ҳалокатли даражада ўсишга, социал эҳтиёжлар учун ажратилаётган маблағларнинг қисқартирилишига олиб келадиган сиёсатга дарҳол чек қўйилишини талаб қилувчи плакатларни кўтариб ўтдилар.

ТИНЧЛИК УЧУН КУРАШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

ДЕҲЛИ. Совет Иттифоқининг қуролланишт пойгасини жиловлашга ва ядро уруши хавфини тугатишга қаратилган тинчлик ташаббуслари ҳозирги мураккаб халқаро вазиятда кескинликни камайтиришнинг муҳим омилидир, дейишди «Совет — Ҳиндистон тинчлик ташаббуслари ҳамда тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида СССР билан Ҳиндистон ўртасидаги шартноманинг аҳамияти» деган мавзуда бу ерда ўтказилган семинар қатнашчилари. Семинарда Ҳиндистоннинг таниқли сиёсат ва жамоат арбоблари, парламент депутатлари, касаба союз ташкилотларининг активлари қатнашдилар.

Тинчликни сақлаб қолиш, ядро уруши хавфини тугатиш — инсониятнинг ҳозирги бош вазифасидир, деди Ҳиндистоннинг атоқли жамоат арбоби, илмий ва саноат тадқиқотлари кенгашининг вице-президенти профессор Нурул Ҳасан. Совет Иттифоқи Совет давлатининг раҳбари Л. И. Брежневнинг тарихий нутқлари ва мактубларида баён этилган бу соҳадаги бир қанча амалий ташаббусларни ўртага ташлади. СССРнинг тинчлик таклифлари совет халқинингина эмас, бутун инсониятнинг ҳам орзу-умидларини ифодалайди, деб уқтирди Нурул Ҳасан.

Совет Иттифоқи халқаро кескинликни юмшатишни сақлаб қолиш ва чуқурлаштириш йўлида, ҳеч қачон урушлар бўлмайдиган тинч келажак учун курашда барча тинчликсевар халқларнинг куч-ғайратларини қўллаб-қувватлаш йўлида ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилиб келмоқда, деди парламент депутати Б. Р. Бхагат. Қўшма штатлардан «Совуқ уруш шамоллари эсиб турган бир пайтда СССР билан Ҳиндистон турли ижтимоий системадаги мамлакатлар қандай қилиб тинчлик ва дўстликда яшай олишларининг ёрқин намунасини намойиш этмоқдалар, деб таъкидлади у. Вашингтоннинг гўё «ядро урушида омон қолиш» мумкин, шу сабабли «бундан буён ҳам қуролланаверайлик» деган даъволари учига чиққан телбаликдир. Биз Совет Иттифоқининг тинчлик таклифларини қўллаб-қувватлайм и з, чунки бу — тинчлик овозидир, бу таклифлардан бошқа оқилона йўл йўқ, деб таъкидлади Б. Р. Бхагат.

Ушбу суратда тасвирланган ва мамлакатда энг катта ҳисобланган сурнайни тайёрлаш учун швейцариялик Жозеф Блэттнер минг соат вақтини сарфлади. Сурнайнинг оғирлиги 40 килограмм бўлиб, узунлиги деярли 4,5 метрни ташкил этади. У яхлит дарахт танасидан ясалган.

Гамбургдаги «Хагенбек» (ГФР) ҳайвонот боғининг ходими Тим Йокель тирикчилик ўтказиш учун хавфли томоша кўрсатишга мажбур. У ҳайвонот боғидаги ҳавзада йиртқич дельфин билан ҳар хил томошалар кўрсатади. Ҳавфли «дўсти»нинг оғирлиги 2 тоннага яқин.

Кейстон— ДПА—ТАСС фотоси.

● ҲИКМАТ ГУЛЛАРИ

Доноларнинг ақл чироғи

● Олим Зиёд айтади:
— Инсон учун энг яхши касб — дўст орттиришдир. Чунки дўстлар замон ҳодисаларида ва кулфат замонларида кўмак қилишади, шодлик айёмларида бирга, ғамли давронларда ҳамдарддирлар.

Қалби соф кишилар ила дўстлашгин,
Қийналсанг доимо ёрдам қилади.
Дўстларинг мингталаб бўлса ҳам камдир,
Душман битта бўлса кўплик қилади.

● Дўстлар юзини кўришдаги шодлик ўрнини ҳеч қандай шодлик эгаллай олмайди, улардан айрилган пайтдаги ғам ўрнини ҳеч қандай ғам боса олмайди. Дўстнинг энг ёмони шундай дўстки, бор-йўғинг етарли бўлганда сен билан бирга бўлади, бошингга қийинчилик тушганда ташлаб кетади.

● Хомид ибн Сафвон айтади:
— Одамларнинг энг ожизи дўстлик қидириш йўлида ожиз бўлганларидир. Ундан ҳам ожизроғи муҳаббатда ўзидан устунроқ бўлган кишини қўлдан чиқариб юборган одамдир.

● Бир сўз устаси:
— Бир кунимга яраб қолар деб сақланадиган нарсалар ичида энг афзали бу — содиқ дўстдир, — деган эди.

● Умар ибн Абдулазиз айтади:
— Юрак бир уй бўлса, лаблар унинг қулфи, тил эса калитидир. Демак, ҳар бир инсон сирлар калитини асраши лозим.

● Анушервон айтади:
— Кимки, ўз сирини яширса, шу сирни яширишдан унга иккита яхши хислат муяссар бўлади: мақсадига эришади ва золимлардан омонда бўлади.

● Айтадилар:
— Ўзинг учун ўзинг сирдош бўл, ишончли киши деб бировга сир айтсанг, куни келиб хатога йўл қўяди, жоҳилга сир айтсанг, хиёнат қилади.

● Айтадилар:
— Бировнинг сирини ошкор қилмай сақлай олишлик кишининг ҳақиқий инсон эканлигига далилдир. Чунончи, идиш ўз ичига солинган нарсани тутолмаса, бундай идишдан наф йўқ. Одам ҳам ўз ичидаги сирини яширолмаса ундан ҳайрият кутилмайди.

● Солиҳ ибн Абдулқуддус айтади:
— Сирга қизиқувчи одамга ҳеч қачон сир айтма! Бундай одамлар одатда сирни тез ошкор қилувчилар бўлади. Сиринг ҳақида ўзи сўраган одамга гапирмаки, ундай одам, албатта, хиёнат қилувчи бўлади.

● Бир арабдан:
— Сирни мустаҳкам сақлаш даражасига қандай етишдинг? — деб сўрадилар.
Айтди:
— Қалбимнинг чуқур жойини ёрдим ва сирларни ўша ерга жойладим, сўнг ҳеч нарса эшитмагандек юравердим.

● Ал-Мовардий айтади:
— Сирни сақлаёлмай, уни ошкор қилиш одамда уч ёмон хислат мавжудлигига далилдир. Биринчи — юрак торликка, иккинчи — узоқни кўролмасликка, учинчи — сабрга қодир эмасликка.

● Шоир айтади:
Ҳар киши бировга сирин айтса-ю,
Бировга айтмайди, деса аҳмоқдир.
Ўзининг сирига кўнгли тор бўлса,
Ўзганинг юраги яна торроқдир.

● Бир ҳаким айтади:
— Сиринг — қонингдир, ҳар қачон сирингни ошкор қилсанг, демак ўз қонингни ўзинг тўккан бўласан!

● Бир ҳаким айтади:
— Кимнинг ҳаёдан либоси бўлса, одамлар унинг айбини кўролмайди.

● Бир фасоҳат соҳиби айтади:
— Экиннинг ҳаёти сув билан бўлгани каби юзнинг ҳаёти ҳаё билан. Агар одамдан ҳаёнари кетса, у қабиҳ ишлардан қайтмайди, манъ этилган ишлардан юз ўгирмайди, бундай одам нимани хоҳласа қилаверади, нимани кўнгли тортса фарқламай ўша ишга киришаверади.

● Бузургмеҳр айтади:
— Ўз эгасига ҳасад етказмайдиган улуғ неъмат — камтарлик! Эгасига раҳму-мурувват етказмайдиган бало-такаббурлик!

● Айтадилар:
— Кимки бесабрлик қилса, унинг тўғри фикр ва хаёли бузилади, дард-фарёди эса кўпаяди.

● Айтадилар:
— Кимки узоқни кўрувчи бўлса, сабр қилувчи бўлади. Бошга тушадиган ҳар қандай кулфат сабр отига минмагунча йўқолмайди.

Аввалида аччиқдир сабр тотган кишига,
Бироқ оқибатида ширин меваси бўлар!

М. ҲАСАНОВ тайёрлаган.

РАҚҚОСА. М. Нуриддинов фотоэтюди.

ТАБИАТ БОЙЛИГИ

Уммонлар туҳфаси

Океан — буюк табиий хазина, унда хилма-хил химиявий моддалар эриган. Жуда қадимги замонлардаёқ одамлар денгиз сувидан ош тузини олиш санъатини билганлар. Мисрда қирғоқ олдидаги лагуна (кулоқ бўйин билан денгиздан ажралган кўрфаз)ларда қуёш нури ёрдамида сувни буғлатиб туз олишган. Испания ва Португалияда сунъий буғлатувчи махсус бассейн бўлган. Шотландия ва Россиянинг шимолида олов ёрдамида сувни парлатиб туз олишган.

Қирғоқдан узоқда бўлган Африка ва Осиё районларига туз карвонларда синчковлик билан қўриқланадиган йўллар орқали ташилар эди. У ерларда тузни савдогарлар аҳолидан оғирлигига баравар миқдорда олтинли қумга алмашганлар. Рим империясида баъзан ёлланган аскарларга туз берилар эди. Африка мамлакатларида туздан тумор, кўзмунчоқлар тайёрланган. Бу, одамларни ҳар хил фалокатлардан асрайди деб билишган. Россияда ҳозир ҳам нон-туз — меҳмондўстлик символи ҳисобланади.

Океан ҳар йили бизга, ўзига ҳеч бир зиён етказмай саккиз миллион тонна ош тузи беради. Океан сувидан ош тузи олиш узоққа чўзиладиган ишдир. Табиатда ёғингарчилик вақтида тушган сувдан унинг таркибидаги химиявий бирикмаларни ажратиб олиш камдан-кам учрайди. Океан сувлари парланганда унинг таркибидаги бирикмалар кристаллга айланади. Бу хусусиятдан натрий хлор (ош тузи)ни саноат асосида олишда фойдаланилади.

Ҳозирги натрий хлор фақат ош тузи олиш учун ишлатилмайди. У саноат учун қимматбаҳо хом ашёдир. Табиат ҳам буни билгандек, бу моддани битмас-туганмас миқдорда яратиб қўйибди. Унинг миқдори шунчалар кўпки, ҳозирги даврда унга бўлган талабга қараб ишлатилса бир ярим миллиард йилга етади. Бу ҳисобга яқинда топилган конлар кирмайди.

1961 йилда геофизиклар Ўрта ер денгизи тагида ердагига ўхшаш туз гумбазларини топишди. Ўшанда бу қандай бўлди, деган савол пайдо бўлган эди. Қирғоқдан узоқда, денгизнинг чуқур қаватида туз қатламларининг бўлиши ҳаммага қизиқ туюлган эди. Олиб борилган бурғулаш ишларининг натижаси бу тош тузларнинг келиб чиқиши денгиздан пайдо бўлганлигини тасдиқлади.

Ўрта ер денгизи тубидаги катта туз қатламлари қаердан келиб қолган? Саволга жавоб ўз-ўзидан келиб чиқади — денгиз қачонлардир Атлантика океанидан ажралиб қолган, қуриган туз қатлами ҳосил бўлган, кейин яна сувга тўлган. Олимларнинг ҳисоб-китобларига кўра, Гибралтар бўғози орқали сув кириши тўхтаб қолгудек бўлса, денгиз сувининг парланиб кетишига тахминан минг йил кифоядир.

Олимлар томонидан конларнинг очилиши озиқ-овқат саноатининг қимматли хом ашёсини кўпайтиради.

А. РАСУЛОВ, биолог.

Шанба оқшоми

● ҲИКМАТ — БИР ҲОВУЧ ОЛТИН ● ОКЕАН ХАЗИНАСИДАН ● БИЛИБ ҚУЙГАН ЯХШИ ● АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА ● РАССОМ ТАБАССУМИ.

Исмимни ўзгартираман

(БЎЛГАН ВОҚЕА)

ОНАМ фарзанд доғини кўп кўрганлигидан мен дунёга келганимда: «Шу ўғлимнинг умри узоқ бўлсин» деб, яхши ният билан исмимни Тўхта қўйган эканлар. Очиқ гап менга бу исм унча ёқмасди. Балоғатга етиб паспорт оладиган вақт келганда қишлоқ Советида ишлайдиганларга исмимни ўзгартириб беришларини ялиниб-ёлвордим. Иложи бўлмади.

— Ҳа, майли, Тўхта бўлса Тўхта-да, — деб бўйнимни хам қилиб чиқиб кетдим.

Аслида исмдан омадим юришмаган экан. Паспорт олгани бордим. Хушбичим, корачадан келган, кийими ўзига ярашган бир кизча чийилдоқ овозда фамилиямни бузиб ўқиса бўладими? Юрагим орқага тортиб кетди, нафасим бўғзимга тиқилиб:

— Тузатиб ўқинг. — дедим.

У менга қараб бир ўқрайиб қўйди-да:

— Яхшилаб эшитиш керак. Кудашов деяпман, — деди.

— Фамилиям Кудашов эмас, Қўлдошев, — дедим.

— Яхши йигит, Қўлдошевмисиз, Кудашовмисиз, менга бари бир. Вазифам паспорт тарқатиш. «Л» ҳарфи тушиб қолса қолгандир, иш бор жойда хато бор, — деб қўлимга ручка тутқазди. Бўшбаёвлигим қурсин, «Ҳа, майли», — дедимда паспортни олдиму, жўнаб қолдим. Уйга келиб паспортни очиб кўрдиму, кўзим кинидан чиқиб кетаёзди. Фамилиям у ёқда турсин, исмим ҳам нотўғри ёзилган экан.

Эртасига қишлоқ Советига бордим. Раиснинг қўлига паспортни тутқаздим, ёзувга тикилиб туриб: «Ваҳ» деб юборди. — Кудашов Тукта, — у бошини сарак-сарак қилди.

— Ҳа, ҳа, чатоқ бўлибди, иним, — менга раҳми келгандай маъюс боқди. — Куявер, кайфиятингни бузма, тўғри бўлмайдиган иш йўқ, ничэво, (у гап орасида «ничэво» дейишни ёқтирарди), — ҳозирча шу паспорт билан юратур, ўзим тўғрилайман. — Раис мени кўчага кузатиб қўйди.

Кўнгилчанглигимдан жуда кўп панд есам ҳам, кўзим очилмади-очилмади-да. Ўрта мактабни битиргунимча паспортимни тузатиш хаёлимга ҳам келмабди. Етуклик аттестатимда бинойидек Қўлдошев Тўхта, паспортда эса ҳалигидай. Буёғи бир гап бўлар, — деб мактаб билан хайрлашдим.

Каминалари ҳужжат чатоқ бўлганлиги учун ўқишга ҳам киролмай Тошкентда кўча чангитиб юриптилар, ҳамқишлоқлар аллақачон университетда ўқишни бошлаб юборишган. Қишлоққа қайтишга юзим чидамади, шаҳри-азимда мириқиб ҳордиқ чиқармоқчи бўлдим. Тез кунда чўнтагим бўшаб қолди, дадамдан пул сўраб телеграмма беришга бетим чидамади.

Уйидан бир хона бўшатиб берган танишимнинг дадаси қурилишда бригадир экан. Мени ўз бригадасига ишга олди. Тез кунда чўнтакни ростлаб олдим. Бир куни автобусда синфдошим Мамлакатни учратиб қолиб, ўзимни кўрмасликка олиб ундан кўзимни олиб қочдим. У эса одамларни туртиб-суртиб ёнимга ўтиб олди-да:

— Салом Тўхтавой, — деса бўладими!

— Э-э, Мамлакатхон! Кап-катта қиз бўлиб қолибсиз-ку! — дебман гап қуриб қолгандай.

У жилмайиб қўйиб:

— Ҳа, сиз айтгандай, кап-катта қиз бўлиб қолдик, — деди.

Назаримда, Мамлакат кўришишга қўл чўзгандай бўлди. Мен ҳам унга қўл чўзиб, тиқилинчда ёнидаги қизнинг қўлини ушлаб олибман. У қиз шаддотроқ экан:

— Яхши йигит, қўлимни қўйиб юборинг. Мен сизнинг Мамлакатингиз эмасман, — деса бўладими. Уялганимдан ловлагим чиқиб кетди.

— Тўхта, ҳали ҳам соддалигинг қолмабдида, — деб мен учун у қиздан узр сўради Мамлакат. Эсанкираб қолганимдан билет олишни ҳам унутибман. Тушаётганимда контролёрнинг штрафига ҳам илиндим.

Мамлакатни учратаман деб сира ўйламагандим. У билан ўн йил бирга ўқидик. Саккизинчи синфни тугатиб, шаҳарга ўқув юртига кетмоқчи бўлганимда у раъйимни қайтарган эди. Шу сабаб ўрта мактабни бирга тугатдик. Паспортни ҳам бирга олдик. Бир-биримизга кўнглимиз яқин бўлганлиги учун шаҳарга бориб ўқишга аҳд қилган эдик. Менинг исмим Мамлакатга сира ҳам ёқмас эди. Исмингни паспорт олаётганингда бир илож қилиб замонавий исмга ўзгартириб ол», — деб жуда кўп тайинлаган эди, иложи бўлмади.

Мана, Мамлакат билан учрашмаганимизга ҳам сал кам бир йил бўлди: «Ўқишдан сўз очиб қолса, қандай баҳона топаман», — деб қўрқиб, хайр-маъзурни насия қилдиму, жуфтакни ростлаб қолдим. Мамлакат бу сирдан воқиф экан шекилли хайрлашаётганида: «Хайр Кудашов Тукта!» деди.

Ношудлигимдан шу зумда шундай уялиб кетдимки, ер ёрилмади-ю, ерга кириб кетмадим.

Анвар САИДУМАРОВ.

Сўлим тоғ этагида. В. Таран фотоси.

ФАРЗАНДЛАРИНГИЗ УЧУН

ГАЛСТУГИМ

Бўйнимдаги галстук,
Сен — байроқдек
табаррук.
Алвонранг
япроқчасан,
Бир парча
байроқчасан.
Шеър каби ёдлаб олдик
Ленин бобомнинг
сўзин.
Галстук ҳам байроқдек
Бўлсин деган
қип-қизил.
Сен — Берлинга
тикилган
Байроқнинг
бир бўлаги.
Ев устига ташланган
Мард оталар юраги.
Кези келса яширай
Сени дадил қўйнимга.
Кўчада тақиб юрай
Фахр қилиб бўйнимга.
Мен ўғлонман элимга,
Ленинчи авлод номим.
Улуғ бобом Ленинга
Пионерлик саломим!

Талъат СОЛИЕВ.

Немис юморлари

Ресторан директорининг уйида телефон жиринглади.

— Эшитаман, — деди директор хуноби ошиб.

— Жаноб, айтингчи, ресторанни қачон очасизлар?

— Қанақа шилқим хўрандасиз, дам олгани ҳам қўймайсиз. Ресторан соат 9 у 30 да очилади, аммо сизни мен 9 да ҳам ичкарига киргизиб юбораман, қутулдимми энди?

— Нега жаҳлингиз чиқади, жаноб? Мен ичкарига кирмоқчи эмасман, ўзим ичкаридаман. Чиқиб кетишнинг иложини тополмаяпман, холос.

∴ ∴ ∴

— Олдин, бирон марта судланганмисиз?

— Йўқ, судланмаганман, аммо бундан беш йил аввал чўмилиш ман этилган жойда чўмилганим учун 200 марка жарима тўлашга ҳукм чиқаришган.

— Хўш, ундан кейинчи?

— Кечирасиз жаноб, мен ўшандан бери чўмилганим йўқ.

∵ ∵ ∵

— Нойманнинг янги ҳикояси тўғрисида қандай фикрдасиз? — сўради министр.

— Ажойиб ҳикоя, жаноб министр, — деди танқидчи.

Министр бош чайқаб қўйди.

— Демоқчиманки, ҳар ҳолда яхши.

Министр яна бош чайқаб қўйди.

— Ҳар ҳолда яхши деганим, жаноб министр, бу реакционерлар учун жуда қўл келади, деганим.

Министр яна бош чайқаб қўйди.

— Реакционерлардан кўра бу ҳикоя сўлларга фойдалироқ.

Министр яна бош чайқаб қўйди.

— Жаноб министр, бу ҳикоя умуман жуда бўлмағур нарса.

Министр бошини яна бир марта чайқаб олди ва деди:

— Тикувчиларга ҳам ҳайронсан киши, кўйлакнинг ёқасини ҳам шундай тикадими? Қаранг, бўйнимни бутунлай қизартириб юборди.

Немис тилидан Йўлдош ПАРДАЕВ таржимаси

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

Қўлга ўтган бармоқлар

Англиянинг Бристоль шаҳрида яшовчи ўт ўчирувчи Дэвид Феселлнинг икки қўл бармоқлари куйиб кетгани учун олиб ташланган эди. Врачлар оёқ бармоқларини олиб қўлга улашди.

Операция муваффақиятли ўтса, кичкинчи оёқ бармоқларини ҳам «қўл бармоқлари»га кўчириб ўтказишмоқчи.

Дам олиш соатида

КРОССВОРД

БЎЙИГА: 1. Баҳор гули. 2. Корхоналар ва хўжалик органлари ўртасида муайян ҳужжатлар асосида пул ҳисобларини ташкил этиб, пул маблағларини тақсимлайдиган давлат муассаси. 3. Шарқ шеъриятларида ғазал, қасида, маснавий каби шеърий жанрлардаги асарларнинг бир бутун икки мисраси. 5. Мебелларнинг сиртига қоплаш учун ишлатиладиган жуда юпқа тахта. 7. Бармоқ вазнидаги шеър мисраларидаги ритмик бўлаклар. 8. Инсонлар ўртасидаги фикр ифодалаш ва жамият аъзоларининг бир-бири билан фикр алмашишига хизмат қиладиган алоқа воситаси. 9. Инсоннинг кундалик истеъмолидаги асосий неъматлардан бири. 11. Италиянинг пойтахти. 12. Ғалла ўсимликлари меваси ва дуккакли ўсимликлар уруғи. 16. Машҳур француз ёзувчиси Александр Дюма яратган саргузашт романлардаги уч мушкетёрнинг бири. 17. Судралиб юрувчи ҳайвонлардан бири. 19. Кислороднинг бир кўриниши (ўзига хос ҳиди бор, кўк тусли ва одатдаги шароитда портловчи газ).

ЭНИГА: 2. Китоб, мақола ва шу кабиларнинг рақам ёки алоҳида сарлавҳа билан ажратилган бўлими. 4. Кимёвий элемент — ҳавода аста-секин хиралашадиган ялтироқ оқ металл. 6. Музика асбоби. 8. Жанговар машина. 10 Марказий умумсиёсий газета. 13. Санъат тури. 14. Ғарбий Осиёдаги давлат. 15. СССР ва Ер шаридаги энг катта дарёлардан бири. 17. Иззат Султон яратган драматик асарлардан бири. 18. Дарахт. 20. Рўзғор буюми. 21. Сўз туркумларидан бири.

Тузувчи Ҳ. АБДУЛЛАЕВ.

СЎРАГАН ЭКАНСИЗ..

Қоғоз қандай тайёрланади?

Ҳурматли редакция! Қоғоз нимадан тайёрланади? Унинг турлари ҳақида маълумот берсангиз.

Ж. ХАЛИЛОВ, ишчи.

Ўсимлик толаларидан юпқа варақ тарзида тайёрланадиган материалга қоғоз деймиз. Қоғоз варағидаги толалар бир-бирига сиртқи илашиш кучи ёрдамида бирикади. Қоғоз турли хил ёғоч ва бир йиллик ўсимлик целлюлозаси ҳамда ёғоч массасидан ишланади.

Талаб қилинадиган мақсадга кўра, қоғоз композициясига ўсимлик толаларидан ташқари турли қўшимча тўлдиргичлар солинади. Масалан, қоғозга оқ тус берадиган, зич силлиқ қиладиган ва босма олиш хусусиятини яхшилайдиган минерал моддалар (каолин, тальк), сиёҳни ёйилтирмайдиган ёки қоғозни пухта ва зич қиладиган елимловчи материаллар қўшилади. Шунингдек, конифол елими, крахмал, смола ва ҳар хил бўягичлар қўшиш мумкин бўлади.

Қоғоз дастлаб II асрда Хитойда тайёрланган. Цай-Дун ўсимлик толаларининг сувли суспензияси (кўпиги)ни сим тўрдан ўтказиб, қоғоз ҳосил қилинган. Бу усул кўп вақтгача сир сақлаб келинган. Японияда худди шу усул билан VI аср бошларида қоғоз чиқарила бошланди. Осиёдаги мамлакатларда VI — VIII асрларда қоғоз ишлаб чиқариш тарқалди. Кейинчалик араблар орқали Эрон ва Шимолий Африка, Кипрга, кейинроқ эса Испания, Марокко ва бошқа мамлакатларга ёйилди. Қоғоз ишлаб чиқариш Испаниядан Италияга, кейинчалик X асрда Европадаги барча мамлакатларга, шу жумладан Россияга ўтди. Китоб босиш кашф қилинган XV — XVI асрларга келиб, қоғозга бўлган эҳтиёж кескин кўпайди. Қоғоз тайёрлаш технологияси XIX асрга қадар жуда қийинчилик билан тайёрланиб келинган.

Голландияда XVII — XVIII аср мобайнида янги туйиш аппарати — ролл ихтиро қилингани ва француз Н. Л. Робер қўл билан узлуксиз айлантириб туриладиган сим тўрли қоғоз қуйиш машинасини яратиши қоғозни машина ёрдамида ишлаб чиқаришга имкон берди.

Кадимги ролл машинаси узлуксиз ишлайдиган туйиш аппаратларига алмаштирилди. Синтетик полимер смола ва толалар борган сари кўпроқ ишлатиладиган бўлди. Қоғоз ишлаш техникаси такомиллаштирилди. Бунинг натижасида газларни майин тозалайдиган фильтрловчи толали материал, «Силкон» маркали конденсатор қоғози, автомобиллар учун махсус қистирма картонлар ишлаб чиқарила бошланди.

Қоғознинг 600 дан ортиқ тури мавжуд. Улар турли металл буюмлар ўрнини эгалламоқда. конструкцион, изолюцияловчи, қистирма, фильтрловчи, пардозловчи ва бошқа материаллар сифатида ишлатилмоқда.

Ватанимизда, асосан Қрим, Кавказ ва Ўрта Осиёда ўстириладиган қоғоздарахтдан пуллар, давлат актлари, заёмлар ишлаб чиқарилади. Узлуксиз ишлайдиган кўп секцияли агрегатлар яъни қоғоз тайёрлаш машиналарда серсув тола суспензиясидан қоғоз ва баъзи бир турдаги картонлар тайёрланади. Пахта, асбест ва синтетик материаллардан қоғоз ишлаб чиқаришда қоғоз полотносини «қуруқлайин шакллантириш» усули қўлланилади. Бу усул ҳаво оқимида тўғирланган толаларни сим тўрда чўктириш услубига асосланган. Қоғоз полотносини қуйиш методларига кўра бир-биридан фарқ киладиган кўпгина янги конструкциядаги қоғоз тайёрлаш машиналари ишлаб чиқарилмоқда.

О. КАРИМОВА, инженер-технолог.

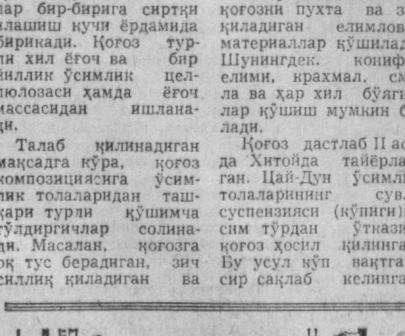

Ҳамшира: — Доктор, юринг, бемор оғирлашиб қолди.
Врач: — Шошмай турсин, ҳозир чиқаман.

— Ҳа, тинчликми, азизим?
— Тинчлик, бир домла, институтга кириш учун бел бақувват бўлсин, деди.

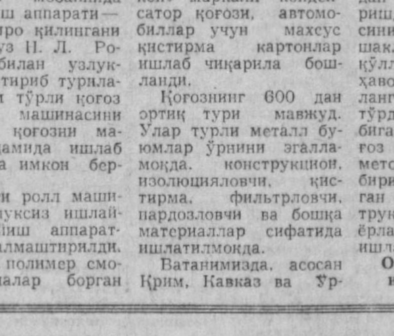

— Энди катта йигит бўлиб қолдинг, ўғлим, бирорта ишга киргин...
— Енгил, лекин пули кўп иш топинг.

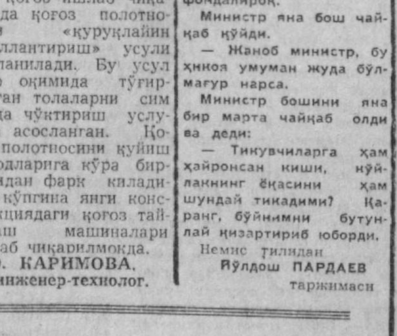

— Ие, ўзларидан [illegible] ака, бу ахир кондукторсиз вагон-ку, нима қилиб юрибсиз.

Е. ОДИЛОВ расмлари.

28 АВГУСТДАГИ «ҲАРФЛАРНИ ЖОЙЛАШТИРИНГ» ТОПШИРИҒИНИНГ ЖАВОБИ:

«Нон халқ бойлиги, унинг исроф бўлишига йўл қўйманг!».

* * *

«Шанба оқшоми»даги кроссвордларга А. Аюбов, М. Норматов, Г. Равшанова, Д. Юсупов, Ф. Султонов, М. Намозова, С. Курбонов, М. Одилов, Ш. Абдуллаева ва бошқа ўртоқлар тўғри жавоб юборишган. Хат йўллаган оқшомхонларга редакция ташаккур билдиради.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

А. ОДИЛОВ: «Дискотека» нима? Уни мактабда ташкил этса бўладими?

Жавоб: «Дискотека» асосан мунозара клуби бўлиб, унда музика, ўйинлар ва бошқа қизиқарли суҳбатлар бўлади. Уни асосан мактаб маъмурияти, комсомол комитети ва пионер ташкилоти активлари бошчилигида ташкил этиш мумкин. Агарда бунга тўла шароит бўлмаса унда ташкилотчини ва музикачиларни маданият уйларидан таклиф этиш мумкин.

* * *

Ш. АЛИЕВ: Таниқли киноактёр Владимир Высоцкий ижодига қизиқаман. У қайси фильмларда қандай ролларни ижро этган? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Владимир Высоцкий кўп кинофильмларда зўр маҳорат билан ўйнаб, томошабинлар олқишига сазовор бўлган. У «Мосфильм» киностудиясида суратга олинган «Учрашув жойини ўзгартириш мумкин эмас» фильмида милиция ходими Жеглов, «Соҳилга йўл» фильмида эса Пётр ролларини ижро этган.

* * *

Ғ. ХЎЖАЕВ: СССР халқ артисти унвонига ўзбек ижрочилари ва саҳна усталаридан кимлар биринчи бўлиб сазовор бўлишган?

Жавоб: СССР халқ артисти унвони биринчи бўлиб 1937 йил май ойида Ҳалима Носировага санъат соҳасида кўрсатган катта хизматлари учун берилган. Бу унвонга ҳозирги кунгача ўзбек саҳна усталаридан 20 дан зиёд киши сазовор бўлган.

* * *

Ҳ. ШАРАФИДДИНХЎЖАЕВ, А. ШУКУРОВ ва бошқалар: «Ишчи-қишлоқ мухбирлари университети»га мактаб ўқувчилари ҳам қатнашса бўладими? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: «Ёш ленинчи» ва «Тошкент ҳақиқати» газеталари редакцияларида, шунингдек, район газеталарининг редакцияларида ишчи-қишлоқ мухбирлари университетлари ташкил этилган. Унга мактаб ўқувчилари, ишчилар, колхозчилар аъзо бўлишлари мумкин. Бу университетга қабул ҳар икки йилда бўлади. Ўқиш муддати ҳам икки йил.

Уни тугатганларга редакция штатсиз мухбири гувоҳномаси берилади.

* * *

И. КАЛОНОВ, Б. РАСУЛОВ ва бошқалар: Биз рассомликка қизиқамиз. Шаҳримизда рассомлар тайёрлайдиган ўқув юртлари борми?

Жавоб: Тошкентдаги П. Беньков номли санъат билим юртида, театр ва рассомлик санъати институтида, Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтида рассомлик мутахассислигини эгаллаш мумкин. Байналминал кўчасидаги санъат билим юртида ўрта мактаблар учун расм-чизмачилик ўқитувчилари, шунингдек ҳайкалтарош, наққош ва ўймакор усталар тайёрланади.

* * *

Д. СУЛТОНОВ: Касаба союз аъзолари ўтказилажак ҳисобот-сайлов йиғилишлари ҳақида неча кун аввал хабардор қилинишлари лозим?

Жавоб: Цех касаба союз ташкилотининг йиғилиши ҳақида камида 5 кун аввал, касаба союз группасининг йиғилиши ўтказилиши тўғрисида эса камида 3 кун аввал касаба союз аъзолари хабардор қилинишлари керак.

Редактор Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ

Ҳафталик программа

ТЕЛЕ ВИДЕ НИЕ

6 СЕНТЯБРЬ — ДУШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Ҳайвонот оламида». 10.40 «Қалбга яқин қўшиқлар». 11.15 «Эртак ҳузурида меҳмонда». «Акмал, аждаҳо ва малика». Телевизион бадиий фильм («Ўзбекфильм»). 12.45 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Совет турмуш тарзи». Ҳужжатли фильмлар программаси: «Сен билан ёнма-ён», «Энг катта ғамхўрлик». 15.55 Туркманистон қишлоқ хўжалик институти халқ рақс ансамблининг чиқиши. Ашхободдан олиб кўрсатилади. 17.05 «Қадрдон ерда». Телевизион очерк. 17.45 «Д. Шостаковичнинг учта прелюдияси». Фильм-концерт.

17.55 «Сиз яратган боғ». 18.25 Болгар халқ куйларидан концерт. 18.45 «Офтобда пишган мевалар». Телевизион ҳужжатли фильм. 19.00 П. И. Чайковский номли VII халқаро конкурс лауреати В. Муллова чалади (скрипка). 19.20 «Партия планлари— халқ планлари». «Сибирь ери». Тюмень областида ёрдамчи хўжаликларни ривожлантириш ҳақида. 19.50 «Уруш ва тинчлик». Бадиий фильм. 1-серия. «Андрей Болконский». 1-қисм. 21.30 «Время». 22.05 «Уруш ва тинчлик». Бадиий фильм. 1-серия. «Андрей Болконский». 2-қисм. 22.50 «Дунё воқеалари». 23.05 Волейбол бўйича халқаро турнир. Эркаклар. Ленинграддан олиб кўрсатилади. 23.35 СССР халқ артисти М. Биешу концерти.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 «Бутун планета— полигон. Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.40 Тарих. 8-синф. 10.00 «Ижод қирралари». Илмий-оммабоп фильм. 10.10 «Рус тили». 11.05 «АБВГДейка». 11.35 ва 12.40 В. И. Ленин. «Партия ташкилоти ва партия адабиёти». 10-синф. 12.05 «Фан оламида». 13.10 Ўқитувчига музика сабоғи. 1-синф. 2-кўрсатув. 14.10 Қ. Қулиев поэзияси. 14.40 Жойни мўлжалга олиш. 15.00 Илмий-оммабоп фильмлар программаси: «Узбой бўйлаб саёҳат», «Тракай кўли». 15.35 Классикани англаш. 16.20 Янгиликлар.

18.30 Янгиликлар. 18.45 Теннис бўйича СССР чемпионати. Калининграддан олиб кўрсатилади. 19.20 «Музикали саёҳат». Оперетта артистларининг концерти. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Халқаро панорама». 21.30 «Время». 22.05 Р. Отколенко. «Салом, дадаларимиз!». Телевизион спектакль.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Энг ақлли куёв», «Қирол ва қовунлар». Мультфильмлар. 19.00 Болалар учун. «Юлдузча». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Чингиз Аҳмаров». Телевизион фильм. 20.00 «Адабий учрашувлар». С. Баруздин (рус.). 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси уйғур ансамблининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.25 «Эртага — премьера». Кўрсатувни кинодраматург Ф. Мусажонов олиб боради. 23.35 Янгиликлар.

II

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 Болалар учун фильм. «Қувноқ камалак». 18.45 «Совға». Телевизион бадиий фильм. 19.20 «Ўзбекистон». Телевизион киножурнал. 19.30 «Сахи-Бахши». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Бепоён Ватаним менинг». Телевизион ҳужжатли фильмлар программаси. 21.30 МТ II.

7 СЕНТЯБРЬ— СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Духовой оркестр чалади. 10.00 «Уруш ва тинчлик». Бадиий фильм. 1-серия. «Андрей Болконский». 12.20 Литва ССР Давлат симфоник оркестрининг концерти. 13.00 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Бразилия бўйлаб». Телевизион ҳужжатли фильм. 15.40 Дубна шаҳар болалар хор коллективининг чиқиши. 16.25 «Поэзия». Пабло Неруда. 17.15 Бутунроссия конкурсининг лауреати А. Заикин чалади (баян). 17.45 «Экономика тежамли бўлиши керак». «Нефтехимик» ёрдамчи хўжалиги ҳақида.

18.00 Боржоми шаҳар ашула ва рақс ансамблининг концерти (Грузия ССР). 18.20 «Монументал пропаганданинг ленинча плани». 18.45 Енгил атлетика бўйича Европа чемпионати. Грециядан олиб кўрсатилади. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Сўз— чет эл ёзувчиларига». Кўрсатувда И. Стоун, С. Теркел (АҚШ), Т. Курода (Япония) иштирок этадилар. 19.35 «Уруш ва тинчлик». Бадиий фильм. 2-серия. «Наташа Ростова». 21.30 «Время». 22.05 «Ёшлар адреслари». 23.05 «Дунё воқеалари». 23.20 РСФСР халқ артисти О. Воронец ҳамда Н. Осипов номли Давлат академик рус халқ оркестрининг концерти.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.45 Табиатшунослик. 2-синф. «Биз табиат билан танишамиз». 9.55 Илмий-оммабоп фильм. 10.15 ва 13.50 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 ва 14.20 Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Эстетик тарбия. Бошловчи кўрсатув. 11.35 ва 12.50 Ботаника. 5-синф. Ўсимликларнинг аҳамияти. 11.55 Илмий-оммабоп фильм. 12.15 «Менга талич нуқтасини кўрсатинг». Ричагнинг техникадаги роли ҳақида. 13.10 Ўқитувчи экрани. «Игорь полки ҳақида қисса» ва рус маданияти. 8-синф 13.40 Илмий-оммабоп фильм. 14.50 «Сен қонунни биласанми?». 15.20 А. Н. Островский ҳаёти. 1-кўрсатув. 16.30 Янгиликлар.

18.30 Янгиликлар. 18.40 «Биродар». Бадиий фильм. 20.00 «Спорт ҳафталиги». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». 20.45 Халқ чолғулари садолари. Зарбли асбоблар. 21.30 «Время». 22.05 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Спартак» — «Нефтчи». В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Сеҳрли қуш». «Ширин эртак». Мультфильмлар. 18.30 «Ижод саҳифалари». Шамиль Алядин. Туғилган кунининг 70 йиллигига. 19.00 Ҳужжатли фильмлар программаси. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Илҳом». Ижодкор ёшларнинг телевизион клуби. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбек куйларидан концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги. 22.20 «Журналист». Бадиий фильм. 1-серия. 00.05 Янгиликлар.

II

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 Ўқитувчи экрани. 18.45 «Ёш куч». Мактаб ўқувчилари учун спорт кўрсатуви. 19.15 Эстетика асослари. Эстетика фани нимани ўрганади (рус.). 19.50 «Чол ва от». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.00 Янгиликлар. 20.20 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Дўстлик камалаги». Кинопрограмма. 21.30 МТ II.

8 СЕНТЯБРЬ— ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Киносаёҳатчилар клуби». 10.40 «Уруш ва тинчлик». Бадиий фильм. 2-серия. «Наташа Ростова». 12.15 «Қўшиқларимиз парвоз эт!». 13.00 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «38-параллель». Телевизион ҳужжатли фильм. 16.15 Корея Халқ Демократик Республикаси артистларининг концерти. 16.35 «Горнчилар қаердасиз?». 17.20 УССР «Запорожец» хизмат кўрсатган ҳаваскорлик рақс ансамблининг чиқиши. Запорожьедан олиб кўрсатилади. 17.50 «Расмларда қуёш акси бор».

18.05 «Инсон қуёш доирасида». Ҳужжатли фильм. 18.15 Енгил атлетика бўйича Европа чемпионати. Грециядан олиб кўрсатилади. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.35 «Биргаликда аҳил оиламиз». 20.10 «Уруш ва тинчлик». Бадиий фильм. 3-серия. «1812-йил». 21.30 «Время». 22.00 «Руде право» газетасининг соврини учун хоккей бўйича халқаро турнир. ЧССР — СССР терма командалари. Чехословакиядан олиб кўрсатилади. Кўрсатув тугагач (00.15) — «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.35 Астрономия. 10-синф. Астрономиянинг асосий методлари. 10.05 ва 14.00 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Тарих. СССРнинг ташкил топиши. 11.35 ва ва 12.40 География. 7-синф. Совет географларининг тадқиқотлари. 12.05 «Ота-оналар, Сизлар учун». Ўқитувчи экрани 13.10 Тарих. 5-синф. Санъат ва диний эътиқоднинг пайдо бўлиши. 13.40 Табиатшунослик. 4-синф. Бизнинг планета— Ер. 14.30 А. Н. Островский ҳаёти. 2-кўрсатув. 15.30 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Юз йилларга тенг йўл». 16.20 Янгиликлар.

18.30 Янгиликлар. 18.45 Жаҳон халқларининг ижоди. Вьетнам. 2-кўрсатув. 19.20 «Майя Плисецкая». Ҳужжатли фильм. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». 20.45 «Дўстларимиз чеҳраси». 21.30 «Время». 22.00 «Дон қиссаси». Бадиий фильм.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Ботаника. Ўсимликларнинг аҳамияти ва уларни муҳофаза қилиш. 12.00 «До-ре-ми-фа-соль». Мактаб ўқувчилари учун музикали ўқув кўрсатуви (такрорий). 12.30 Рус адабиёти. М. Горький. Ҳаёт саҳифалари. 13.00 «Журналист». Бадиий фильм. 1-серия.

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Мультфильмлар. 18.30 Мактаб ўқувчилари учун «Жонажон ўлка». 19.00 «Партия турмуши». «Партия ташкилотларида ҳисобот ва сайловлар». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Журналистчасига ростгўйлик билан». Кинопрограмма. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Қизлар гулдастаси». Концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Хирмонингизга барака». 22.20 «Журналист». Бадиий фильм. 2-серия. 23.55 Янгиликлар

II

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 «Ўзлигингни топ». Телевизион ҳужжатли фильм. 19.05 «Ижодий изланиш кишилари» (рус.). 19.35 «Ҳамдўстлик». Телевизион фильм. 20.00 Янгиликлар. 20.20 Эстетика асослари. Эстетика фани нимани ўрганади. 21.00 «Яшнаётган Буджак». Телевизион ҳужжатли фильм. 21.30 МТ II.

9 СЕНТЯБРЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Горнчилар қаердасиз!». 10.25 «Уруш ва тинчлик». Бадиий фильм. 3-серия. 1812-йил». 11.45 «Чашма». 12.25 Ишлаб чиқариш гимнастикаси. 12.55 Янгиликлар. 15.20 Фашизм қурбонлари хотирасига бағишланган Халқаро кунга. Ҳужжатли фильмлар программаси: «Унутилган куйнинг 8-такти», «Штукенброк учун гулла». 15.50 Бутунроссия конкурсининг лауреати Т. Вольская чалади (домбра). 16.10 «Инсон— ер эгаси». Кўрсатувни «Известия» газетасининг шарҳловчиси А. З. Ивашченко олиб боради. 17.20 «Пионерия» киножурнали. 17.30 «Шахмат мактаби».

18.00 «Қувноқ нотачалар». 18.15 Енгил атлетика бўйича Европа чемпионати. Грециядан олиб кўрсатилади. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Фан оламида». 20.00 Болгариянинг миллий байрами — Озодлик кунига. Болгария Халқ Республикаси телевидениесининг программаси. 21.30 «Время». 22.05 Омск давлат рус халқ хори куйлайди. 22.35 «Дунё воқеалари». 22.50 «Поэзия». М. Батап.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 «Ўша ерда. Кутб доираси ортида» Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.35 А. С. Пушкин. «Капитан қизи». 7-синф. 10.05 Испан тили. 11.05 Физика ва илмий-техника революцияси. 11.35 ва 12.50 Музика. 3-синф. Рус халқ чолғулари. 11.55 «..плюс электрлаштириш». Илмий-оммабоп фильм. 12.20 «Оналар мактаби». 13.10 Зоология. 7-синф. Ўргимчаксимонлар. 13.35 Тарих. 4-синф. Муз устида жанг. 14.00 Бородино жангининг 170 йиллигига бағишланган кўрсатув. 15.00 «Энг чиройли тулпор». Бадиий фильм (субтитр билан). 16.20 Янгиликлар.

18.30 Янгиликлар. 18.50 «Альтчилар ансамбли чалади». Фильм-концерт. 19.00 «Ангарада ўрмон химияси гигантлари». 1-кўрсатув. 19.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 Футбол бўйича СССР чемпионати 2-тайм. «Динамо» (Минск) — МАСК. Минскдан олиб кўрсатилади. 21.30 «Время». 22.05 «Фаришта куни». Бадиий фильм.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Ўзбекистон ССР тарихи. Ўзбекистон урушдан олдинги йилларда (рус.). 12.00 Болалар учун. «Фонарик» (рус.). 12.30 Ўзбекистон ССР тарихи. Ўзбекистон урушдан олдинги йилларда. 13.00 «Журналист». Бадиий фильм. 2-серия.

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Бир том остида». Болалар учун мультфильм. 18.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ўринбосарлар» (рус.). 18.55 «Сиҳат-саломатлик». Илмий-оммабоп программа (такрорий). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Февзи Беллялов концерти. 21.30 «Время». 22.05 «София — Тошкент интерклуби» (такрорий). 00.25 Янгиликлар.

II

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 Реклама. 18.30 ҚҚАССР ва Ўзбекистон областлари театрларининг телевизион фестивали. Ҳ. Ниёзий. «Бой ила хизматчи». Жиззах Ўзбек Давлат драма театрининг спектакли. 20.00 Янгиликлар. 20.20 ҚҚАССР ва Ўзбекистон областлари театрларининг телевизион фестивали. Ҳ. Ниёзий. «Бой ила хизматчи». Жиззах Ўзбек Давлат драма театрининг спектакли (давоми). 21.00 «Ер ва одамлар». Кинопрограмма. 21.30 МТ II.

10 СЕНТЯБРЬ — ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». Ленинграддан олиб кўрсатилади. 10.10 Д. Д. Шостакович номли квартет чалади. 10.40 «Асли болаликдан». Ю. Олеша. 11.25 Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ҳақида телевизион илмий-оммабоп фильмлар программаси. 12.00 Совет композиторларининг қўшиқларини РСФСР халқ артисти Р. Ибрагимов ижро этади. Қозондан олиб кўрсатилади. 12.25 М. Дудин поэзияси. 12.55 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 Танкчилар кунига. Ҳужжатли фильмлар программаси. 16.15 Рус тили. 16.45 «Эфиопия пойтахти — Аддис-Абеба». Киноочерк. 17.05 «Хайр, ёз фасли». Мактаб ўқувчилари учун киноконцерт.

18.15 Енгил атлетика бўйича Европа чемпионати. Грециядан олиб кўрсатилади. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Ҳамдўстлик». 19.55 «Уруш ва тинчлик». Бадиий фильм. 4-серия. «Пьер Безухов». 21.30 «Время». 22.05 «Руде право» газетасининг соврини учун хоккей бўйича халқаро турнир. ЧССР — СССР терма командалари Чехословакиядан олиб кўрсатилади. 00.15 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.35 Тарих. 4-синф. Қадимги Киевда. 10.05 ва 13.40 Инглиз тили. 11.05 Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари учун. Умумий биология. 11.35 ва 12.40 Қиссалар. 5-синф. 12.05 «Ҳаёт формуласи». СССР халқ ўқитувчиси. Ж. У. Утуров ҳақида кўрсатув. 13.10 Ўқитувчи экрани. Тарих. 6-синф. 14.10 И. С. Никитин. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 14.55 Қадимий санъат ёдгорликлари. 15.25 Гомер. «Одиссея». 1-кўрсатув. 16.25 Янгиликлар.

18.30 Янгиликлар. 18.50 «Кимнинг нима иши бор?». Илмий-оммабоп фильм. 19.00 «Ангарадаги ўрмон химияси гигантлари». 2-кўрсатув. 19.30 «Қўшиқ инсон билан қолади». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 М. Исаковский. «Ельнин тупроғида». 21.15 «Дархан». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 21.30 «Время». 22.00 «Грузияфильм» киностудияси қисқа метражли бадиий фильмлар программаси.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Рус адабиёти. А. С. Пушкин. Ҳаёти саҳифалари. Болдино (рус.). 12.00 «Беш кун ва бир тонг». Ҳужжатли телевизион фильм. 12.30 Жамиятшунослик. Фалсафанинг асосий масаласи. 13.00 «Замондас». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кўрсатув (қозоқ тилида).

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Тонгги куй», «Қизғанчиқ Кузя». Болалар учун қўғирчоқ фильмлар. 18.20 «Санъатга йўл». А. Островский номидаги Тошкент театр ва рассомчилик институти (такрорий). 19.30 «Ахборот». 19.45 «Қуёнчилик—муҳим соҳа». 20.00 «Дунё воқеалари». 20.30 «Ахборот». 20.50 «Ёшлар куйлаганда». Концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Тошкентнинг олтин кузи» Бутуниттифоқ санъат фестивалининг тантанали очилиши ва концерти. В. И. Ленин номидаги СССР Халқлар дўстлиги саройидан трансляция пайтида ёзиб олинган. Кўрсатув тугагач — Янгиликлар.

II

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 «Мишка — сеҳргар». Телевизион бадиий фильм. 18.45 Шимол келини». Кинокомедия. 20.00 Янгиликлар. 20.20 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Совет Иттифоқи шаҳарлари». Кинопрограмма. 21.30 МТ II.

11 СЕНТЯБРЬ — ШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Фёдор Трофимович ва бошқалар». 4-кўрсатув. 10.10 «Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». 10.40 «Спортлото»нинг 37-тиражи. 10.50 Енгил атлетика бўйича Европа чемпионати. Грециядан олиб кўрсатилади. 11.50 «Уруш ва тинчлик». Бадиий фильм. 4-серия. «Пьер Безухов». 13.30 «Ғолиблар». Фронтдош дўстлар клуби». 6-гвардиячи танк армияси ветеранларининг учрашуви. 15.00 «Дунё воқеалари». 15.15 «Қулоқсизлар байрами». Мультфильм. 16.05 «Мўъжизасиз-мўъжизалар. 17.05 В. Дуров номли жониворлар театрида.

17.50 Сиёсий шарҳловчи Ю. А. Летунов суҳбати. 18.20 Ўзбекистон санъат усталарининг концерти. Тошкентдан олиб кўрсатилади. 19.20 «Революциянинг дўстлари ва душманлари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Яман Халқ Демократик Республикаси ҳақида. 20.10 «Печкачилар». Телевизион бадиий фильм премьераси. А. Твардовский ҳикоялари асосида. 21.30 «Время». 22.05 «Сиз бунга қодирсиз». Ихтирочилар конкурси. 23.00 СССР халқ артисти Ю. Гуляев ҳамда Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси рус халқ чолғулари академик оркестрининг концерти. 00.10 Янгиликлар.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Агар соғлом бўлай десанг». 9.25 «Бир қоп олма», «Хўтик қандай қилиб бахтини излади», «Комар Комарович ҳақида эртак». Мультфильмлар. 10.05 Қисқа метражли бадиий фильмлар программаси. 11.10 «Масис» маркаси билан». Телевизион ҳужжатли фильм. 11.25 «Тонгги почта» музикали программаси. 11.55 Воронеж телевидение студиясининг программаси. 12.40 «Жойида ҳал этилади» туркумидан «Алоҳида ғамхўрлик». Телевизион ҳужжатли фильм. Спорт программаси. 13.40 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Спартак» — «Торпедо» (Кутаиси). В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади. 14.25 Сув чанғи спорти бўйича СССР чемпионати. 15.10 М. Вилцане, О. Гринберг, Н. Чепрага, Г. Беседина, Г. Гвердцители, К. Георгиади, Н. Гнатюк, Л. Серебренников ва бошқалар иштирокида музикали программа. 16.25 «Киносаёҳатчилар клуби». 17.25 Халқаро обзор. 17.40 «Музикали киоск».

18.10 «Ишбилармон кишилар». Бадиий фильм. 19.30 Улуғ Октябрнинг 65 йиллигига. «Бизнинг биография». «1960 йил». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Здоровье» илмий-оммабоп программаси. 21.30 «Время». 22.05 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Минск) — «Торпедо» (Москва). Минскдан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

9.55 Кўрсатувлар программаси. 10.00 Янгиликлар. 10.10 Телевизион миниатюралар театри. 10.55 «Мўъжизалар куни». Фильм-концерт. 11.20 Телевидение экранида биринчи марта. «Сандон ёки болға». Бадиий фильм. 1-серия. 12.45 «Шахмат мактаби». 13.10 Ўзбекистон телевидениесининг ва радиоси этнографик ансамблининг концерти. 14.15 «Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун» (рус.).

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Болалар учун. «Мен, сен ва мультик». 18.45 «Цирк! Цирк! Цирк!. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Мunожот». Фильм-концерт. 20.30 «Ахборот». 20.50 М. Шамасва ва ака-ука Ваҳобовлар концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Туйларимиз ҳақида ўйларимиз». 22.35 «Ёқимтой жаноб Р». Бадиий фильм. 24.00 Кўрсатувлар программаси.

Тожикистон телевидениесининг программаси

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Ситорача» октябрятлар учун программа. 18.35 Мультфильмлар программаси. 18.55 «Новости». 19.15 «Нафосат оламида». Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби С. Нуриддинов. 19.45 СССРнинг 60 йиллигига». «Бузилмас Иттифоқ». 20.00 «Ахбор». 20.25 «Бўстон». Халқ ижодиёти республика телевизион конкурси. 21.30 МТ II.

12 СЕНТЯБРЬ — ЯКШАНБА

ТАНКЧИЛАР КУНИ

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Будильник». 10.10 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 11.10 «Здоровье» илмий-оммабоп программаси. 11.55 «Тонгги почта» музикали программаси. 12.25 «Совет Иттифоқи чет эллик меҳмонлар нигоҳи билан». 12.40 «Қишлоқ янгиликлари». 13.40 Енгил атлетика бўйича Европа чемпионати. Грециядан олиб кўрсатилади. 14.40 Музикали киоск». 15.10 К. Симонов. «Ҳамшаҳар йигит». Фильм-спектакль. 16.40 «Кукриниксилар». Ҳужжатли фильм. 17.30 «Бугун— Танкчилар куни». СССР Мудофаа министрлиги Бош бронетанк бошқармасининг бошлиғи, генерал-полковник Ю. М. Потапов сўзи. 17.45 Совет Армияси Марказий театрида Танкчилар кунига бағишланган концерт.

18.30 «Халқаро панорама». 19.15 П. Гертель. «Ўта эҳтиётkорлик» балети. 20.35 «Киносаёҳатчилар клуби». Кўрсатувни журналист О. К. Игнатьев олиб боради. 21.30 «Время». 22.05 «СССР халқ артисти М. Ульянов В. Шукшин ҳикояларини ўқийди. Фильм-концерт. 23.10 В. Вишневская куйлайди. 23.45 Янгиликлар.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

9.00 «Зарядкага сафланинг». 9.20 «Илья Муромец», «Чўпон ва гўзал малика ҳақида эртак», «Маруся Богуславка». Мультфильмлар. 9.50 Танкчилар кунига бағишланган ҳужжатли фильмлар программаси. 10.30 «1982 йил қўшиқлари». Минскдан олиб кўрсатилади. 11.00 «Ишбилармон кишилар». Бадиий фильм. 12.20 «Ҳайвонот оламида». 13.20 «Саҳна усталари билан учрашув». Гитарачи А. Иванов-Крамской. 14.10 Болалар учун фильм. 15.10 «Геноцидда айбланадилар». Ҳужжатли фильм премьераси. 15.20 «РСФСРда хизмат кўрсатган артист И. Петров ижросида Д. Скарлатти сонаталари (фортепьяно)». Фильм-концерт. 15.45 «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 16.15 «Ўз орзуимга қайрилиб боқсам...». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 16.45 Болгария артистлари иштирокида эстрада музикали программаси. Софиядан олиб кўрсатилади.

17.15 «Жаноб олийларининг адъютанти». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия. 18.30 Улуғ Октябрнинг 65 йиллигига. «Бизнинг биография». «1961 йил». 19.30 Классик кураш бўйича жаҳон чемпионати. Польшадан олиб кўрсатилади. 20.00 «Ҳиндистон бўйлаб». Кинопрограмма. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Ҳаётга йўлланма». 21.30 «Время». 22.05 «Фақат иккимиз». Бадиий фильм.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

9.55 Кўрсатувлар программаси. 10.00 Янгиликлар. 10.10 Телевизион миниатюралар театри (такрорий). 10.55 Ўзбекистон спорти. 11.25 «Бугун — Танкчилар куни». Қизил байроқли Туркистон ҳарбий округи қўмондонининг ўринбосари, генерал-майор инженери А. Я. Головкин сўзи. 12.00 Мактаб ўқувчилари учун «Қувноқ стартлар». 13.00 «Тошкент танкчилар билим юрти». Ҳужжатли фильм. 13.10 Телевидение экранида биринчи марта. «Сандон ёки болға». Бадиий фильм. 2-серия. 14.15 Реклама.

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Деярли рўйи-рост воқеа». «Жарангдор барабан ҳақида эртак». Мультфильмлар. 18.30 Болалар учун концерт. 19.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Қайрат» (Олмаота). «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Ахборот» (рус). 20.45 «Ахборот». 21.05 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Нуриддин Ҳамроқулов концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». Қишлоқ меҳнаткашлари учун кўрсатув ва концерт. 23.40 Кўрсатувлар программаси.

Қирғизистон телевидениесининг программаси.

15.00 Кўрсатувлар программаси. 15.05 Танкчилар кунига бағишланган телевизион ҳужжатли фильмлар программаси. 16.00 З. Тоболкин. «Анна ҳақида қисса». Тюмень область драма театрининг спектакли.

18.10 «Ватан ҳақида сўз». 19.10 «Ғаройиб якшанба». Телефильм. 20.10 Спорт программаси. Қирғиз тилида. 21.00 «Танишамиз». С. Тарсаев. 21.30 МТ II.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

КИНО

4—5 СЕНТЯБРДА ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР

«СОВЕТ СПОРТИ ЮЛДУЗЛАРИ» — **Москва.**

«АРМАНЧА КЎЗЛАР»— **Дружба.**

«АКА-УКА ҚОРАБОЕВЛАР» — **ВЛКСМ 30 йиллиги.**

«БУЮК МЕҲНАТКАШЛАР АРМИЯСИ» — **Лисунов номли.**

«ДЎСТЛИК РИШТАЛАРИ» — **Восток.**

«ШОГИРДЛИК СОАТИ» — **Фестиваль, Қозоғистон.**

«ЭСКИ ОЛИНГАН ФИЛЬМЛАР ҲАҚИДА МУЛОҲАЗАЛАР» —**Нукус.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР

«АЗОБ-УҚУБАТ ПУЛИ» —**Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69).

«АНИҚРОҚ САБАБЛАРСИЗ» — **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07), **Искра** (16, 18, 19.45 да, телефон 39-11-76).

«КОНДОРНИНГ ҚУЛАШИ» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02), **Ҳамза номли** (тоқ соатларда, телефон 91-10-51).

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ТЕАТРИДА
5 СЕНТЯБРДАН СОАТ 12.00 да
СССР халқ артисти, Ҳамза номидаги Ўзбекистон Давлат мукофотининг лауреати
БЕРНОРА ҚОРИЕВАнинг
ИЖОДИЙ ҲИСОБОТИ
Балетлардан фрагментлар кўрсатилади.

Тошкент политехника институти томонидан **Бобожонов Набижон** номига берилган 977145 номерли йўқолган
ДИПЛОМ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«Главташкентстрой»
«СТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» трестининг
54-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИ
минорали кранлар машинистларини тайёрлайдиган
КУНДУЗГИ КУРСЛАРГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсларга камида 8-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган 18 ва ундан катта ёшдаги йигитлар ҳамда Совет армияси сафидан хизматни ўтаб қайтганлар қабул қилинади.

Машғулотлар рус тилида олиб борилади.

Ўқиш муддати — 4,5 ой.

Машғулотлар группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

Ёлғиз кишилар ётоқхона ва прописка билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: 700096, Тошкент шаҳри, 96-алоқа бўлими, Ғ. Ғулом кўчаси, 6-уй.

«Главташкентстрой»
«СТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» трестининг
2-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИГА
минорали кран ва автокран машинистлари, 1-3 классли ҳайдовчилар, минорали кранлар монтаж ва ремонти бўйича электр слесарлар
КЕРАК

Ёлғиз кишилар ётоқхона ва прописка билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона— аҳолини ишга жойлаштириш бюросининг марказий пункти.

ДОИМО ИССИҚ ЧОЙ

АГАР СИЗ ТЕРМОСГА ЧОЙ ДАМЛАБ ҚУЙСАНГИЗ, У ҲАР ҚАНДАЙ ТЕМПЕРАТУРАДА ҲАМ БИР НЕЧА СОАТ ДАВОМИДА ҚАЙНОҚ ҲОЛДА САҚЛАНАДИ.

ГЕОЛОГЛАР, ЧУПОНЛАР, УЗОҚ МАНЗИЛГА ҚАТНАЙДИГАН АВТОБУСЛАРНИНГ ҲАЙДОВЧИЛАРИ, ПАХТА ДАЛАСИДА, ФЕРМАДА, МЕВА-САБЗАВОТЧИЛИК БРИГАДАСИДА ИШЛАЙДИГАНЛАРНИНГ ҲАММАСИ АГАР ТЕРМОСГА ЭГА БЎЛСАЛАР ЎЗЛАРИНИ БУТУН КУН ДАВОМИДА ИССИҚ ЧОЙ БИЛАН ТАЪМИНЛАШЛАРИ МУМКИН.

Бир пиёла ҳушбуй иссиқ чой қандайин ёқимли бўлишини ҳамма билади.

Совуқ кунда чой иситади, иссиқ, жазирама кунда эса чанқоқни қондиради.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!
ШАҲАР ХЎЖАЛИК МАГАЗИНЛАРИДА ҲАР ХИЛ ҲАЖМДАГИ
ТЕРМОСЛАР СОТИЛМОҚДА

0,75 ҳажмли термос баҳоси— 3 сўм, 1 литр ҳажмли термос баҳоси — 3 сўм 50 тийин. БУ ТЕРМОСЛАР «САЛАВАТСТЕКЛО» КОМБИНАТИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти базасидаги
9-ПОЛИГРАФЧИЛАР ТОШКЕНТ БИЛИМ ЮРТИ ФИЛИАЛИ
1982 — 1983 ўқув йили учун
ўрта маълумотга эга бўлган йигит ва қизларни қуйидаги
ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА
ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Қўлда ва машинада ҳарф терувчилар, юқори офсет ва ботиқ босма матбаачилари; брошюра муқоваловчилар.

Ўқиш муддати — 1 йил.

Ўқиш рус тилида олиб борилади.

Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхона берилади. Улар кейинчалик доимий турар-жой ва прописка билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳоларга битирган ва 3 йил мобайнида Нашриётда ишлаганлар полиграфия олий ўқув юртларига киришда имтиёзга эга бўладилар.

Ўқиш муддати иш стажига қўшилади.

Ўқиш даврида 70 сўм миқдорида стипендия тўланади.

Кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: паспорт, маълумоти тўғрисида аттестат, медицина справкаси (286-форма), турар жойидан справка, 4 та фотосурат (3х4 см.), 2 та фотосурат (4х6 см.).

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

4 СЕНТЯБРЬ—ШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.30 «Ҳайвонот оламида». 18.30 «Сендан фақат кўз ёши қолди». Мультфильм. 18.40 Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов суҳбати. 19.10 Волга Давлат рус халқ хорининг концерти. 19.55 «Қуёш болалари». Приморье ўлкаси М. Горький номли драма театри фильм-спектаклининг премьераси. 21.30 «Время». 22.05 «Қуёш болалари» фильм-спектаклининг давоми. 23.15 «Тунги тароналар»». 00.30 Янгиликлар.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

17.50 Улуғ Октябрнинг 65 йиллигига. «Бизнинг биография». «1958 йил». 18.45 «Здоровье илмий-оммабоп программаси. 19.30 «Халқаро обзор» 19.45 Ҳиндистон артистларининг чиқиши. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «1982 йил қўшиқлари». 21.30 «Время». 22.05 «Сенинг дастлабки соатинг». Бадиий фильм.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Болалар учун. «Мен, сен ва мультик». 18.50 «До-ре-ми-фа-соль». Болалар учун музикали ўқув кўрсатуви. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Ишчанлик руҳидаги суҳбатда». Сабзавотчилик конвейерига —меҳнат суръати. 20.30 «Ахборот». 20.50 М. Турғунбоева номли хизмат кўрсатган Давлат «Баҳор» халқ рақс ансамбли солистларининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.25 Телевидение экранида биринчи марта. «Эрта келган турналар». Бадиий фильм. 24.00 Кўрсатувлар программаси.

Тожикистон телевидениесининг программаси

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 Мактаб ўқувчилари учун «Костёр». 19.00 «Новости». 19.20 «Катта коньон». Ҳужжатли фильм. 19.30 «Бизнинг шарқ». Халқаро мавзуларда суҳбат. 20.00 «Ахбор». 20.25 «Рудакий номли Тожикистон ССР Давлат мукофотига номзодлар». Тожикистон телевидениеси ва радиосининг «Гулшан» эстрада оркестри. 21.30 МТ II.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент— ГСП. Ленин кўчаси, 41 ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар; партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-55-32; хатлар — 33-79-70; эълонлар бўлими—33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари—33-90-50.

4 СЕНТЯБРЬ, 1982 й. Р—16530. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси Тошкент шаҳри. В-2524. Индекс 64691.